DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 - MAIRONIO - METAI, GRUODŽIO 1 D * DECEMBER 1, 1962 * PART TWO

MOKSLAS • MENAS
LITERATŪRA

"AUKSO ŽĄSIS" JAU ATLEKIA

Pokalbis su režisiere ir autore Birute Pūkelevičiūte

— Jūsų premijuotosios "Aukso žąsies" premjera, kuriai "Atžalynas" dabar stropiai ruošiasi, pasiilgusiai lietuviško spektaklio publikai kelia visą eilę su teatriniu pasauliu susijusių klausimų. Teko nugirsti, jog ne vieno manoma, kad "Aukso žąsis" bus tik vaikams skirtas vaidinimas - pasaka. Kaip iš tikrųjų yra? Ar šis pasakiškas vaidinimas bus tiktai tradicinė pasakos interpretacija, ar jo pasakiškumas siekia daug toliau ir giliau, kuo ir suaugusieji ir aplamai visa "sunkioji" dramaturgija domisi?

— Nusprendusi dalyvauti jaunimo dramos konkurse, pačios jaunimo sąvokos amžiumi neapribojau: rašiau visiems, kurie turi jauną širdį, moka šypsotis ir išmonei patikėti. Tur būt, todėl judriausių ir linksmiausiu "Aukso žąsies" personažu tapo šimto metų seneliukas Fortunatas...

Veikalo baze būtų to pat vardo Brolių Grimų pasaka. Vienok, aplink šią ašį tolimais ratais besisukdama, draminė intriga tiktai paskutiniame veiksme į ją visom strėlėm susminga — priartėjusi ir galutinai susilietusi su savo išeities tašku. Beveik iki pat baigmės "Aukso žąsį" neša tikroje pasakoje neegzistuoją veikėjai: karalijos astrologas Fortunatas, pilies daktaras, šaunus valstybės admirolas, jo širdies dama Teodora, rūmų juokdarys Pikis, karalius Kleopas Aštuntasis ir Kajetonas Gervėniškis — pretendentas į karalaitės ranką.

Šie personažai, būdami komedinės tradicijos "vaikaičiais", savaime apsprendė visą pasakos toną ir ją pakreipė ton pačion linkmėn — komedijon. Jų tarpusavio santykiai, interesų susikryžiavimai, dialogo tekmė ir jos lūžiai — bus pilnai aiškūs tiktai suaugusiam žiūrovui.

Tikiuosi, kad ir vaikams "Aukso žąsis" gali atnešti džiaugsmo. Spalvos, šviesos, šokis, daina — visa tai lengvai pagaunama ir atmintyje pasilaikoma. Tačiau akustinius ir optinius įspūdžius tektų laikyti tiktai "Aukso žąsies" plunksnomis. Pats kepsnys, be abejonės, yra skirtas sąmoningai auditorijai.

Todėl ir premjeros valanda vėlyva. Kviesdami vyresnę jaunuomenę šeštadienio vakarui, žadame praskleisti uždangą ne vaikiškam spektakliui. Anaiptol!

— Ką ypač norėjote užakcentuoti "Aukso žąsies" mintimis ir kaip koncentruojate į jas savo dėmesį režisūriniame šio veikalo apipavidalinime?

— Pirmiausia — man pamojo pasaka. Tarkime, kad buvo prieblanda ir kad migla — sidabrinė. Miško taku atėjo pasaka: jos plaukai ir blakstienos kvepėjo ievų žiedais. Tarkime, kad viskas buvo lygiai taip, kaip dabar nupasakojama "Aukso žąsies" prologe...

Vaikystės pasaka šviesi,
Užgimus laimės ilgesy, —
Žėrėk iš tolo, kaip žvaigždė:
Mane per tamsą palydėk...

Nors pasakų šalies nėra ir nebus, tačiau gera bent įsivaizduoti, kad kažkur spindi krištolinės pilys, kad kažkur viešpatauja grožis, darna ir teisėtumas: ten slibinai nuveikiami, ten ašaros nušluostomos ir skriaudos — su kaupu atlyginamos. Pasaka yra tokia šviesi, teisinga, išmintinga, tokia "neregėta - negirdėta", kad ji per šimtmečius nemiršta. Ir lieka amžinai jauna.

Vėliau — man pamojo šypsena. Gal todėl, kad tolydžio vis labiau imu ją branginti. Kar-

Birutė Pūkelevičiūtė

tais net abejoju, kas šiandieną būtų svarbiau: ar žiūrovus iki ašarų sukrėsti, ar jiems atnešti linksmos valandos prošvaistę?

Jau pati "Aukso žąsies" tema yra džiaugsmas ir jo nuostabi galia. Jaunutė karalaitė niekad nesijuokia, nesišypso, nedainuoja... Liūdinčios karalaitės motyvui atsvara būtų fantastiškoji žąsis: blizganti, auksu žypčiojanti pilna slėpingos jėgos. Karalaitei nusijuokus, pralinksmėja ne tik visa šalis — vaidmens metamorfozėj pasikeičia ir ji pati:

Man visa širdis nušvito,
Tarsi žiedas ankstų rytą
Spinduliuojančia rasa.
Man tokia širdis visa...

Tiesioginiais šios temos ryškintojais būtų jaunas juokdarys Pikis, išmokęs paprastos laimės dainos iš raudongūžio paukštelio ir mįslinga miškų senutė Samanėlė, dieną - naktį verpianti šilkus paukštei, žvaigždei ir lelijai:

Tam, kad džiugtųsi visi
Žemės grožio dovana,
Nes akimirka šviesi
Gali būti — kiekviena...

Atrodytų, kad kelrodžiai į džiaugsmą yra nesudėtingi ir labai lengvai išskaitomi.

Spektaklio metu visas scenas, kur pasigirsta "Aukso žąsies" tema, bandysime ypatingai išskirti: sutelkdami šviesos ir garsų efektus žodžio paryškinimui ir tose vietose iki minimumo pristabdydami judesį.

Kadangi daugelį sykių buvau užklausta, ar liūdinti karalaitė nebus pavergtos Lietuvos simbolių, šio pasikalbėjimo proga norėčiau pastebėti, kad jokios patriotinės alegorijos "Aukso žąsis" neturi.

— Kokios sunkiausiai įkandamos problemos iškilo, "Aukso žąsį" ruošiant scenai?

— Aktoriška prasme didžiausios mūsų pastangos skiriamos eiliuoto teksto apvaldymui ir komedinės žaismės ieškojimui, kuriai, kaip tvirtinama, lietuvių dramos teatras neturi polinkio.

Gi techniškos spektaklio realizavimo problemos yra taip sunkiai įveikiamos, kad artėjančią premjerą būtų galima pavadinti tiesiog beatodairišku žygiu. Jau pats faktas, kad repetuoti tenka per tūkstantį mylių, tur būt, akivaizdžiai šiuos žodžius patvirtins.

Kai tolumoje nyksta Montrealio žiburiai ir lėktuvas nukreipia savo sparnus Chicagos pusėn, man visados ateina galvon mintis, kad išeivijoje niekas taip desperatiškai nekovoja už savo pašaukimą, kaip dramos aktorius. Nežinau, kuris eptitetas mano draugams labiau derėtų: "morituri"?.. "paskutiniai mohikanai"?.. Lieka tik viena raminanti mintis: niekas negalės jiems prikišti, kad toji kova buvo negarbinga, kad savo teatro gyvybei išlaikyti jie neatidavė visko, kas žmogiškomis pastangomis atiduoti buvo įmanoma.

Teoretinę savo darbo dalį bandau atlikti Montrealyje. Tai būtų smulkus teksto nagrinėjimas, vaidmenų piešiniai, spektaklio kreivės kritimas ir kilimas. Turiu taipogi tikslų scenos ir dekoracijų maketą, kurio pagalba galiu pasiruošti mizanscenai, dėstydama medinius žmogiukus. Tačiau tie mano "lėliukai" tėra labai vargani mainai. Kaip labai aš gyvo aktoriaus stokoju! Jo veido, vidinės šilumos, impulsyvaus kūrybinio momento! Vienintelis "Aukso žąsies" aktorius Montrealyje yra Leonas Barauskas — Kleopas Aštuntasis. Repeticijų metu jam aš turiu atstoti visus partnerius, gi Chicagon nuvykusi, karališkam dvarui bandau atkurti Jo Didenybės vaizdą...

Chicagoje esu tiktai viešnia. Atostogų dienos greitai tirpsta, o pernelyg dažnai "sirguliuoti" darbovietėj neįmanoma. Tačiau, man išvykus, "Aukso žąsies" sąstatas vėl dirba toliau, užtvirtindamas visa tai, ką nustatome bendrose repeticijose. Ir Chicaga dirba šauniai, intensyviai! Ne sykį išsiskirstėm paryčiui, kai mano draugams jau užsibrėžia mėlyni ratai po akimis.

Kiti spektaklio kūrėjai pla-

(Nukelta į 4 psl.)

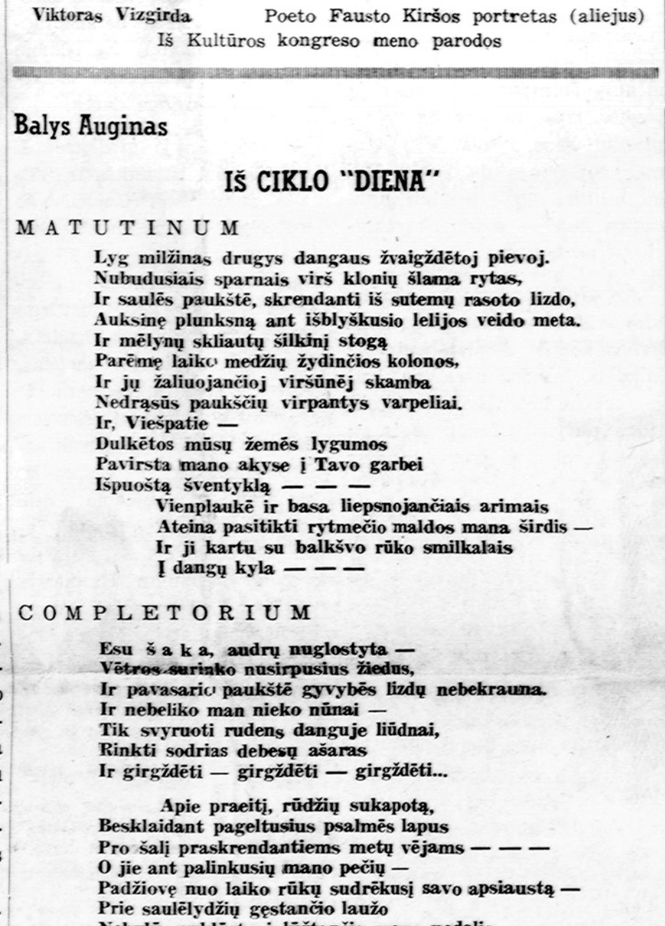

Viktoras Vizgirda — Poeto Fausto Kiršos portretas (aliejus)
Iš Kultūros kongreso meno parodos

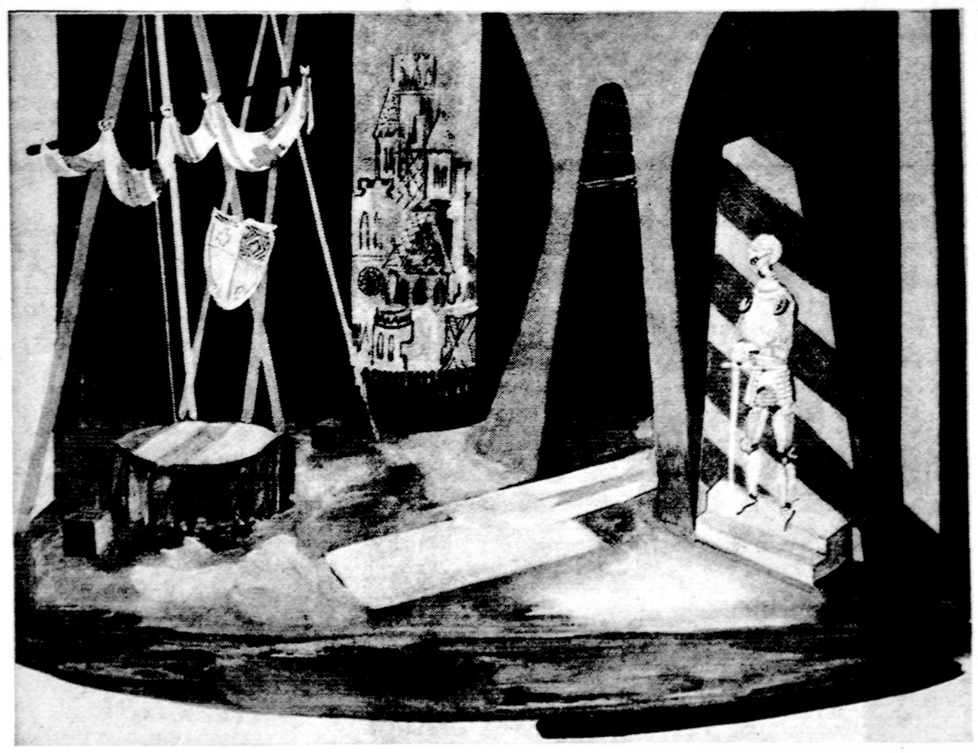

Telesforo Valiaus dekoracijų eskizas Birutės Pukelevičiūtės "Aukso žąsies" pirmam veiksmui. Veikalą stato Lietuvių teatras "Atžalynas" Chicagoje.

Balys Auginas

IŠ CIKLO "DIENA"

MATUTINUM

Lyg milžinas drugys dangaus žvaigždėtoj pievoj.
Nubudusiais sparnais virš klonių šlama rytas,
Ir saulės paukštė, skrendanti iš sutemų rasoto lizdo,
Auksinę plunksną ant išblyškusio lelijos veido meta.
Ir mėlynų skliautų šilkinį stogą
Parėmę laiko medžių žydinčios kolonos,
Ir jų žaliuojančioj viršūnėj skamba
Nedrąsūs paukščių virpantys varpeliai.
Ir, Viešpatie —
Dulkėtos mūsų žemės lygumos
Pavirsta mano akyse į Tavo garbei
Išpuoštą šventyklą — — —
Vienplaukė ir basa liepsnojančiais arimais
Ateina pasitikti rytmečio maldos mana širdis —
Ir ji kartu su balkšvo rūko smilkalais
Į dangų kyla — — —

COMPLETORIUM

Esu š a k a, audrų nuglostyta —
Vėtros surinko nusirpusius žiedus,
Ir pavasario paukštė gyvybės lizdų nebekrauna.
Ir nebeliko man nieko nūnai —
Tik svyruoti rudens danguje liūdnai,
Rinkti sodrias debesų ašaras
Ir girgždėti — girgždėti — girgždėti...

Apie praeitį, rūdžių sukapotą,
Besklaidant pageltusius psalmės lapus
Pro šalį praskrendantiems metų vėjams — — —
O jie ant palinkusių mano pečių —
Padžiovę nuo laiko rūkų sudrėkusį savo apsiaustą —
Prie saulėlydžių gęstančio laužo
Nebylūs suklūsta į lūžtančią mano nedalią — — —

Aš linguoju purvinoj
Rudens dangaus sulytoj drobėj
Išbadėjusių juodvarnių klyksmą — —
Ak, Viešpatie — sustingęs juodžemis negimdo
Svajonių ir troškimų,
Mano vienintelėm gyvenimo saulėteky
Pasėtų šioj dirvoj — — —

Kertinė Parašte

ANTROJO JAV IR KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS KONGRESO REZOLIUCIJOS

I.

Antrasis JAV ir Kanados Lietuvių Kultūros Kongresas, peržvelgęs lietuvių išeivijos kultūrines pastangas ir laimėjimus, su pasigėrėjimu ir dėkingumu vertina lietuvių kultūrininkų darbą ir kūrybą ir kviečia juos nesitenkinti tik esamos padėties palaikymu, bet pereiti į dinamišką kultūrinę ofenzyvą visose kultūros bei veiklos srityse.

II.

Pripažindamas kiekvieno lietuvio svarbą lietuvybei ir jos išlaikymui, Kongresas ypatingai kreipiasi į visus lietuvius kultūrininkus, lietuviškų parapijų vadovus, organizacijų veikėjus, spaudos darbininkus ir sportininkus, primindamas, kad kiekvieno jų darbas yra drauge ir lietuviškosios kultūros postas, už kurio gynimą ir išlaikymą jie yra atsakingi prieš lietuvių tautos ateitį.

III.

Atsižvelgdamas į konkrečius lietuvių kultūrinio gyvenimo uždavinius, Kongresas nutaria:

1) prašyti PLB organus rūpintis, kad nė viena lietuviška kolonija neliktų be lituanistinės mokyklos,

2) priminti tėvams, kad savo priešmokyklinio amžiaus vaikus leistų tik į grynai lietuviškus darželius ar į parengiamuosius lituanistinių mokyklų skyrius; to siekiant, steigti lietuviškus darželius, o kur to negalima, stengtis parapiniuose darželiuose turėti lietuvišką skyrių,

3) pavesti JAV LB Centro valdybai tirti lietuviškos viduriniosios mokyklos ir lietuviškų bendrabučių steigimo galimybes,

4) siūlyti PLB valdybai steigti Švietimo Tarybą,

5) rekomenduoti PLB valdybai 1963 metais surengti studijų dienas šeimos lietuviškumo išlaikymo klausimais,

6) kviesti jaunosios kartos kultūrininkus aktyviau jungtis į bendrą lietuviškosios kultūros darbą,

7) skatinti lietuvių studentiją labiau susidomėti lituanistinių mokslų studijomis ir pasinaudoti Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdiniais kursais,

8) raginti lietuvių visuomenę bei organizacijas remti lietuvių jaunimo sportinę, meninę ir kitokią kultūrinę veiklą,

9) skatinti tikinčiuosius būti lietuviškų parapijų nariais ir, dalyvaujant lietuviškose pamaldose bei organizaciniame gyvenime, kovoti dėl jų lietuviško pobūdžio išlaikymo.

10) prašyti Lituanistikos Institutą suaktyvinti savo veiklą, sutelkiant visus lituanistikoje moksliškai dirbančiuosius, ir rūpintis aktualių lituanistinių mokslų veikalų leidimu,

11) pritarti J. Kapočiaus ir J. Bačiūno sumanymui išleisti reikalingą Lietuvių Enciklopediją anglų kalba,

12) sveikinti ir remti paskirų rašytojų pastangas, leidžiant lietuvių literatūros veikalų angliškus vertimus,

13) raginti lietuvių visuomenę ir toliau remti reikšmingą mūsų tautos reikalų propogandai Lituanus žurnalą, o mūsų kultūrines institucijas ir paskirus kultūrininkus prašyti, kad padėtų sutelkti žurnalui reikalingą medžiagą,

14) raginti tėvus prenumeruoti savo vaikams Eglutės laikraštėlį ir kviesti rašytojus bei dailininkus paremti jį savo rašiniais ir kūriniais,

15) prašyti LB apylinkes ir kultūrines organizacijas pasirūpinti lietuviškų knygų platinimo talka paskirose vietovėse ir steigti lietuviškas bibliotekas bei skaityklas,

16) kviesti visus, o ypač finansiškai pajėgesnius, lietuvius remti Lietuvių Fondą ir būti jo nariais,

17) pavesti JAV LB Centro valdybai tirti Lietuvių Kultūros Namų steigimo galimybes,

18) prašyti, kad mūsų periodinė spauda šalia lietuvių visuomeninių ir politinių reikalų svarstymo išsamiai informuotų apie visus svarbesniuosius lietuvių kultūrinio gyvenimo įvykius,

19) siūlyti, kad spaudoje ir mokyklose būtų vartojama viena, dar Nepriklausomosios Lietuvos laikais priimta rašyba,

20) siūlyti, kad būtų daugiau rūpinamasi lietuvių kalbos ugdymu ir jos gryninimu mūsų raštijoje, ir rekomenduoti visuomenei palaikyti tam reikalui leidžiamą Gimtosios Kalbos žurnalą,

21) atkreipti ypatingą dėmesį į skubų medžiagos rinkimą išeivijos istorijai ir rūpintis tokios medžiagos paruošimu, pavedant tą reikalą Lietuvių Istorijos Draugijai,

22) rekomenduoti, kad lietuvių privačių ir ypač visuomeninių pastatų architektūroje atsispindėtų lietuviškosios aspiracijos,

23) pasmerkti sovietinių institucijų išeiviams lietuviams peršamą vadinamą kultūrinį bendradarbiavimą ir tokio bendradarbiavimo propagandą.

(Kultūros kongreso centrinę rezoliucijų komisiją sudarė: dr. V. Maciūnas, pirm., kun. J. Borevičius, S. J., J. Jankus, P. Maldeikis, A. Marčiulionis, Iz. Matusevičiūtė ir J. Simanavičius.)

LITUANISTINIŲ MOKSLŲ SEKCIJOS POSĖDŽIO NUTARIMAI

1. Sudaryti sąlygas p. Antanui Mažiuliui baigti paruošti spausdinimui tautotyrinį mokslinį veikalą "Lietuviškoji krikščionybė".

2. Rūpintis išleisti dr. Jono Balio "Lietuviškųjų dainų Amerikoje" II-ją dalį.

3. Ieškoti žmonių, kurie perrašytų ir sutvarkytų a. a. Juozo Būgos tautosakos rinkinių užrašus. Surasti žmogų, kuris perrašytų iš juostelių Juozo Būgos surinktųjų dainų melodijas.

4. Kalbos rašybai suvienodinti sudaryta komisija iš šių kalbininkų: p. St. Barzduko, prof. dr. P. Joniko, prof. dr. A. Salio ir prof. dr. Pr. Skardžiaus.

5. "Gimtosios Kalbos" redagavimo ir leidimo klausimai pavedami svarstyti Redakcinei Komisijai.

6. Įvertina Lituanistikos Instituto veiklą ir kviečiama šią instituciją konkrečiai paremti.

Vienas Lietuvių Kultūros kongreso momentų Chicagoje: Lietuvių Operos choras, palydimas simfoninio orkestro, atlieka Stasio Šimkaus dainą "Saulė motina pakilo iš "Pagirėnų operos". Diriguoja **Jeronimas Kačinskas.** (Nuotrauka V. Juknevičiaus)

LIETUVIŠKOS MUZIKOS SIMFONINIAM KONCERTUI PRASKAMBĖJUS

ANTANAS NAKAS

Tik prieš keletą dienų Marijos Aukšt. mokyklos salėje, Chicagoje, klausėme lietuviškos muzikos simfoninio koncerto. Antrąjį Kultūros kongresą ruošiant, spaudoje kilo įvairių nuomonių ir net aštresnių pasisakymų. Manytume, kad ir simfoninio koncerto paruošai būtų galima šį tą prikišti. Bet tiek to, prisimenant, kad mūsų sąlygose suruošti simfoninį koncertą yra prabanga, pačia gerąja prasme. Jo išlaidos siekia arti 4.000 dol. Tad ir rezultatai galėjo būti net geresni.

Orkestras

Vienu atveju buvo sakoma, kad gros Chicagos simfoninis orkestras, kitais atvejais buvo kalbama apie Lyric Operos orkestrą. Programoje paskaitėme, kad dalyvaus "simfoninio orkestro nariai", bet kokio — nepasakyta. Chicagoje mes turime tik du gerus orkestrus: Chicagos simfoninį ir Lyric operos orkestrą.

Prisipažinsiu, kad aš komp. Jakubėno vietoje tokio orkestro mūsų koncertui nebūčiau samdęs. Šio koncerto orkestras susidėjo iš 53 atsarginių muzikų, kuriais užkamšomos įvairiais atvejais atsiradusios spragos. Kongreso nariai ir Chicagos visuomenė tikėjosi gero simfoninio orkestro ir ne iš 53, o bent iš 75 instrumentalistų. Ruošėjai atitempė iškliarusį spinetą, o ne koncertinį fortepijoną į koncerto estradą. Antrajam kongresui atžymėti nereikėjo gailėtis didesnių išlaidų. Jei ne — visai neruošti simfoninio koncerto. Jei balius tai balius, o ne vakaruška. Ir kiek vargo su tuo orkestru turėjo mūsų svečias dirigentas Kačinskas. Buvau repeticijoje ir mačiau.

Programa

Programa neišbalansuota. Pirmoji dalis pertrumpa. Girdėjau nuomonių, kad aplamai programą reikėjo dar prailginti bent 10—15 minučių, o kiti pareiškė: kadangi muzika per moderniška, tai jos pilnai užteko.

V. Jakubėno "Intermezzo rustico" styginiam orkestrui — trumpa kompozicija, parašyta diatoniškame stiliuje, naudojant modernios kompozicijos priemones. Pradinėje temoje trumpai praskamba 5 ir 3 metro kombinacijoje liaudies dainos melodija, bet kūrinys lietuviškos muzikos emocijų nesukelia. Trumpame kūrinyje norėta perdaug pasakyti. Veikalas stygų orkestrui praskambėjo blankiai ir nesukėlė didesnio klausytojų dėmesio. Bet užtat viską išpirko dvi puikios Jakubėno dainos: "Kas per visą kelionę lydės" ir "Kol jauns, nevedęs buvau". Šias dainas kompozitorius pats meistriškai suorkestravo pilnam simfoninio orkestro sąstatui. Koks puikus, savarankiškas su vokaline partija susilieįęs akompanimentas, kurio malonu klausytis atskirai be vokalinės partijos. Gili lietuviška nuotaika, ne dėlto, kad žodžiai lietuviški, bet pati muzika persunkta lietuviška dvasia. Čia V. Jakubėnui nepaprastai gerai pasisekė. Dainas puikiu, sultingai ir šiltai praskambėjusių bosu atliko J. Vaznelis, kurio, mano manymu, vis tobulėja ir muzikaliniai auga. Solistas ir kompozitorius buvo publikos šiltai sutikti. Kai kuriose vietose žemutines gaidas nustelbė orkestras.

Prieš pat koncertą spaudoje buvo populiarinama M. Karlovičiaus "Lietuviška rapsodija", priskiriant šiam kūriniui lietuvišką charakterį ir patį kompozitorių pristatant kaip lietuvių simfoninei muzikai artimą asmenį. Rapsodija vadinamas muzikos kūrinys, laisvos formos, epinio, herojinio arba tautinio charakterio. Esu šį kūrinį girdėjęs keletą kartų Lietuvoje. Skaičiau partitūrą, bet jame lietuviškumo radau mažai. Šis kūrinys — tai eilinis lenko sentimentas lietuviams. Į rapsodiją įvestos trys liaudies dainų temos ir viena rauda. Viena tema pasikartoja du kartu. Dvi iš tų temų turi daugiau gudų tautos liaudies dainų charakterio, o ne lietuvių.

Jei architektūrinį baroko ar kito stiliaus pastatą papuošime lietuviškomis koplytėlėmis ir kryžiais, tai dar nereiškia, kad jau turime lietuviškos architektūros pavyzdį. Tas pats ir su šia rapsodija. Įvedimas liaudies dainų melodijų dar nepadarė rapsodijos lietuviškos muzikos kūriniu. Rapsodijos charakteris lyriškai - romantiškas. Po gerų pietų jos malonu pasiklausyti. Nebūtų buvę didelio nuostolio, apsieinant ir be šios rapsodijos, jei vietoje jos būtume išgirdę mūsų jaunesniosios kartos kompozitoriaus darbą.

E. Docienė Bedalis (medis)

Antroje dalyje girdėjome J. Kačinsko dvi ištraukas iš "Vilniaus suitos", J. Gaidelio du lietuviškus šokius ir S. Šimkaus ištrauką iš operos "Pagirėnai" mišriam chorui su orkestru. Nežinia kodėl katologo autorius pavadino ją kantata. Pirmasis J. Gaidelio šokis lėtas, ištęstas, necharakteringas ir praskambėjo blankiai. Antrasis šokis — kur kas įdomesnis savo charakteriu ir ekspresija. Kompozicijose jaučiama didelė Gruodžio mokyklos įtaka. Tačiau Gaidelis čia nepraranda savo individualumo. Harmonija spalvinga, disonansinė, daug staigių moduliacijų. Forma klasikinė. Gaila, kad girdėjome tik Gaidelio miniatiūras, o ne stambesnę kompoziciją.

Choras akomponavo orkestrui

Lietuvių operos mišrus choras pasirodė S. Šimkaus "Pagirėnų" ištraukoje. Nelaimingu atveju išdėstymas choro ir orkestro scenoje buvo gana nevykęs. Choras buvo patalpintas antrame plane, pakilime už orkestro. Orkestras, kuris turėjo antraeilę akomponiatoriaus rolę, išsikišo į priekį ir nustelbė choro dainavimą. Pirmoje eilėje girdėjome nesudėtingą akompanimentą, o protarpiais pasigirsdavo ir choras. Pats dirigentas vienintelėje repeticijoje neturėjo laiko padaryti pergrupavimų. Repeticijai buvo paskirtos tik 3 valandos. Bet kaltė krenta koncerto rengėjams, kurie turėjo iš anksto numatyti ir pasirūpinti tinkamu choro sugrupavimu pirmame plane, ir nesudarkyti savo neapdairumu gražių ir vertingų choro pastangų. "Pagirėnų" ištrauka šiam koncertui buvo per trumpa. Programoje turėjo būti ilgesnė kompozicija. Choro balsai nepakankamai išlyginti, įstojimai nedrąsūs ir netikslūs. Veikalas praskambėjo blankokai ir neįspūdingai. Jis parašytas ištisai vienoje A-dur tonacijoje. Chorui trūksta geresnių tenorų ir bosų. Yra būdų, kaip tokiais svarbesniais pasirodymais šią spragą užpildyti. Bet tai kita tema.

Dirigentas

Dirigentą J. Kačinską pažįstu iš Lietuvos. Tai yra vienas iš iškiliausių mūsų dirigentų. Asmenybė, kurioje sutelkta inteligencija, talentas, muzikalinis pasiruošimas ir begalinis kruopštumas, ruošiantis diriguoti veikalą. Jo dirigavimo mostai prasmingi, tikslūs ir suprantami. Jis niekad nelaiko orkestrantų įtampoje, o tik savo nurodymais iškelia reikšmingas kūrinio vietas. Kadangi jis turėjo tik vieną repeticiją su orkestru, tai jo atvykimas į Chicagą pateisina viską. Geresnio pasirinkimo koncerto iniciatoriai negalėjo padaryti.

Kačinskas dirigavo dvi savo kompozicijas: ištraukas iš "Vilniaus suitos", kuriose panaudota sudėtinga harmonija, be ryškesnių temų pravedimų, vystant muzikalinę mintį, kaip abstraktiniame paveiksle, vis naujom harmoniniėm priemonėm. Nors publika nepratusi prie moderniosios muzikos, šias kompozicijas priėmė labai palankiai ir šiltai, sukeldama dirigentui ovacijas. Net užkietėję muzikos konservatoriai po koncerto pareiškė, kad Kačinsko kompozicijos įdomios.

Išklausėme lietuviškos simfoninės muzikos miniatiūras. Koncerto programa galėjo būti parinkta geriau. Bet ir už šias miniatiūras visuomenė Kultūros kongreso rengėjams pasilieka dėkinga.

II-ojo Kultūros Kongreso Literatūros sekcijos nutarimai

1. L. Bendruomenė kiekvienoje apylinkėje suorganizuoja nuolatinį lietuviškų knygų platinimą, panaudodama efektyvų gyvą kontaktą su pirkėjais; knygų leidėjai ir platintojai turi nuolat ieškoti sėkmingesnių, modernesnių būdų knygai paskleisti. Literatūros reikšmei pabrėžti ir skaitytojui suartinti su rašytoju LB apylinkės dažniau rengia literatūros vakarus.

2. JAV LB Kultūros Fondas raginamas leisti ir tokias knygas, kurių leidimas jei ir neapsimoka, kurios tačiau yra vertingos ar reikšmingos.

3. Laikraščiai prašomi, susitarę su Lietuvių Rašytojų Dr-ja ar betarpiškai su žinomais rašytojais, atkarpoje spausdinti pirmoj eilėj mūsų rašytojų kūrinius ir iš jų sudarius knygą siuntinėti visiems laikraščių prenumeratoriams.

4. Okupuotoje Lietuvoje leidžiamoji iškraipyta ir trūktina lietuvių literatūros istorija įpareigoja mus nedelsiant išleisti veikalą, plačiai ir pilnai apimantį mūsų literatūrą. Lituanistikos Institutas prašomas sudaryti komisiją lietuvių literatūros istorijai parašyti ir parengus ją tuoj išleisdinti.

5. Grožinės literatūros kūriniams temos neturi būti aprėžiamos ar nustatomos, vis dėlto mūsų rašytojai skatinami daugiau dėmesio kreipti į aktualias lietuviams temas, o atsverti Lietuvoje komunistų nustatytai nepriklausomos Lietuvos niekinimo linijai turėtų nevengti teisingo nepriklausomybės laikų vaizdavimo.

6. Vertindami Stepo Zobarsko, Algirdo Landsbergio ir kitų pastangas bei pasiekimus, perduodant lietuvių literatūrą kitataučių pasauliui, kviečiame visus tautiečius ir organizacijas medžiagiškai ir moraliai remti tos srities darbus.

Rezoliucijų Komisija
ir Sekcijos Vadovas

Kauno augimas

1863 m., panaikinus baudžiavą, Kaune buvo 24.000 gyventojų. 1897 m., per visuotinį gyventojų surašymą, mieste buvo užregistruota 71.000 gyventojų, o 1914 m. — 91.000.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas.
Aparatai-Protezai. Med. bandažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 South Kedzie Avenue
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

Hamilton, Ont. Canada

DR. IRENA ZELTINŠ
(Latvė dantų gydytoja)
praneša savo naują adresą
752 Main St., E. Hamilton, Ont.
Tel. LI 7-3122
Ofiso val: 9—12; 2—6 — išskyrus
pirm. 9—12; 2—8
ketv. tik 2—8

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Rez. HE 6-1670.
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), tel. LU 5-6446
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofisas: 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 W. 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šešt. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-6, treč., šešt. pagal sutartį sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir Alergija)
Valandos. pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.; šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 247-1002, Namų PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą.
4063 Archer Avenue
(Prie California Ave.)

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak
Šeštad. 1-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 vak. vak., Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.
Tel ofiso ir rez. WA 5-2017

DR. S. GEŠTAUTAS
7059 S. Talman Ave.
Vėžio ir leukemijos cheminė terapija. Priėmimas tik susitarus.
Telefono valandos ketv. nuo 8 iki 9 p. p. WA 5-3388.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 3 iki 6; antrad. ir penktad. nuo 4 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

DR. VL. KAUPAS
VIDAUS LIGOS
756 West 35th Street
(Kamp. 35-ta ir Halsted)
Valandos vak. 6-9. Šeštad. 10-2 p. p
Treč. susitarus.
Ofiso tel. BI 7-0400
Dienos metu tel. CA 5-5010

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad. tik 10-12.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antra., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 1—4 val., trečiad uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukti KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 So. Archer Avenue
Val.: Kasdien popiet nuo 12—3 val. vak., pirm., antr., ketvir. 6—9 val.
Trečiadieniais tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO ir REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PRospect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p. antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PUllman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadienį — uždaryta.

Tel. ofisų RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p
Šeštadieniais 10-12 valandos
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 10 ryto iki 8 vak., trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

Rez. tel. PR 9-0563, Rez. PR. 9-6730
Dr. W. Ross Dr. L. Seibutis
Inkstų, pusiės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisai: 7958 S. Western Ave. tel. GR 6-0091; 392 E. 159th St., Harvey, Ill., tel. EDison 3-4383; 30 N. Michigan Av., Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
6449 So. Pulaski Rd. Tel. LU 2-5778 arba 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Telef. FU 5-2020.
Valandos pagal susitarimą. Jeigu neatsiliepia skambinti TE 9-1071.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1—3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. SELMA E. SODEIKA
OPTOMETRISTĖ
5842 S. Kedzie Ave. PR 6-2635
Tikrina akis ir pritaiko akinius
Visual Training — Contact Lenses
Pirmad., ketv. 10:30 v. r. — 7 p. p.
antrad., penkt. 10:30 v. r. — 6 p. p.;
šešt. 10:30 v. r. — 5 p. p.
Treč. uždaryta.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgijai
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti tel.: HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
3248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR.6-6650
Rez. 6600 So. Artesian Avenue
Val.. 11 v ryto iki 3 v. p.p., 6-7 v.v.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba susižeidus (Emergency), šaukite telefonu — 434-6967 nuo 2 valandos po pietų ligi 5 valandos ryto kasdien.

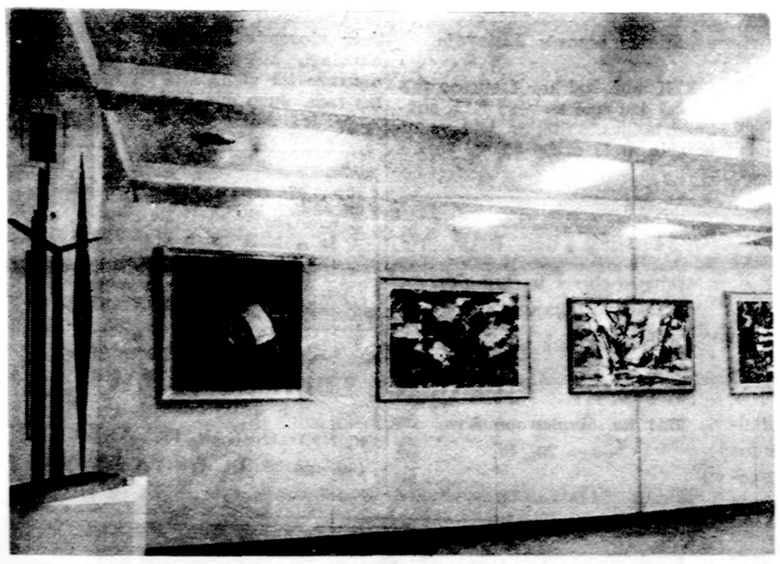

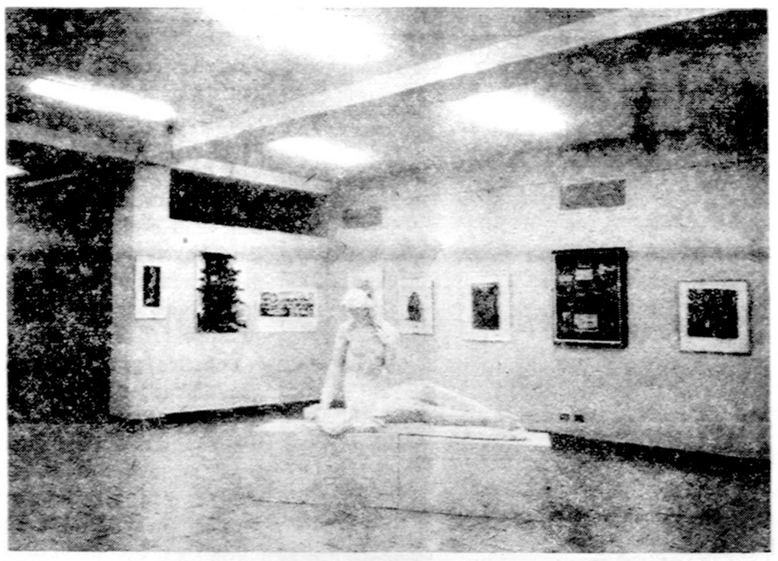

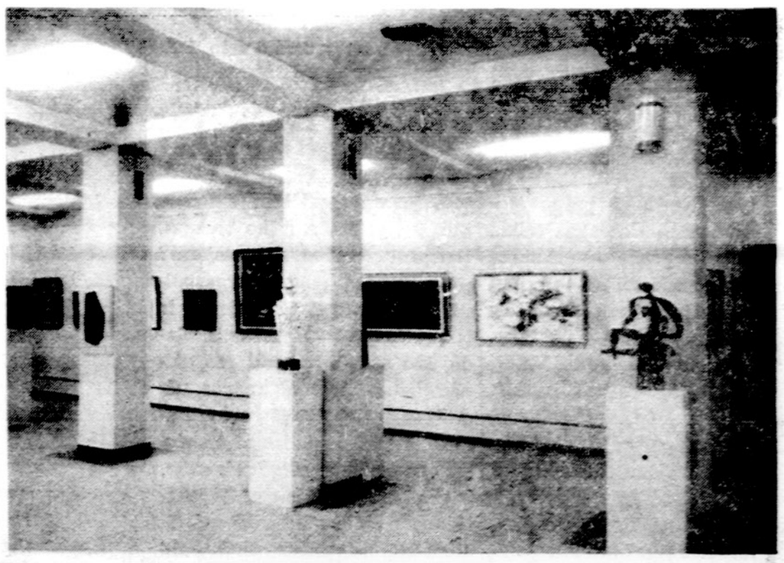

Kultūros kongreso meno parodos salių vaizdai Nuotraukos V. Noreikos

Į KULTŪROS KONGRESO MENO PARODĄ ŽVELGIANT

STASYS GOŠTAUTAS

Kultūros kongreso dailės paroda sutelkė 98 skulptūros, tapybos ir keramikos kūrinius, iš kurių tapyba pasirodė stipriausiai

Gyvųjų dauguma

Be abejo, tokių stiprių vardų, kaip tapyboj Galdikas, Jonynas, Zapkus, o grafikoj Viesulas, Valius ir dar keletas kitų, skulptūroj bei keramikoj mes neturime.

Retai tenka išvysti tokią meno parodą, kaip ši lietuviška, kuri pasišovus duoti mūsų kūrybos apžvalgą. Todėl ši paroda turi labai svarbius uždavinius, nes norint nenorint iš jos mes turėsim spręsti, ką mes turime, ko tas mūsų menas yra vertas, regėsime mūsų aktyvą ir mūsų pasyvą. Tiesa, čia dar ne visi mūsų menininkai — trūksta K. Zikaro, Kašubos ir dar kelių kitų, nekalbant apie mirusius. Bet čia, Chicagon, susirinko gyvųjų dauguma. O pagal dalyvius darysim ir išvadas.

Klausimai, reikalingi atsakų

Stebint šią parodą, man kilo ne viena mintis, ne vienas klausimas. Ar mes, lietuviai, savo mene turime tikrą savo veidą? Ar mes tik kraunam spalvas vieton paveikslo? Ar mes ieškom, kovojam už savo nuosavą stilių? Ar mes tik drabstome spalvas ir naudojamės mūsų "lengvu lengvumu"? Ar mes ne per daug tenkinamės senomis "klišėmis"? Ar aplamai mūsų dailė dvelkia kūryba, o gal tik sulipdymu?

Ne vieta į tuos klausimus būtų atsakyti šioj trumpoj apžvalgoj. Bet aš neabejoju, kad atsakymai pastatytų mūsų meną truputį kiton plotmėn.

Patinka, ar nepatinka?

Vos įžengus į parodą, dažnai klausiama: kaip atrodo paroda? Menas yra kūryba, vienu žodžiu "patinka ar nepatinka" atsakyti neįmanoma. Paroda yra "žiaurus" visuomeninis "teismas", kur išryškėja genijai, šedevrai, jaunųjų pasiekimai ir ryžtas. Bet "patikimas" nėra dar meno mastas. Patikimas yra skonio dalykas. Tikras menas yra kūryba. Ir jeigu tas menas tik gražus, bet jis mūsų nesukrečia, nesujaudina, nepapildo, neatskleidžia naujų pasaulių, jis pasilieka gražus dalykas, bet ne menas.

Jokia srovė mums nėra svetima

Mūsų laisvos Lietuvos generacija davė ne vieną talentą. Tremtis ir emigracija juos išugdė. Per vargą, tragizmą, primestą likimą jų talentas susikristalizavo ar žuvo. Užtat mes dabar turime visą eilę gerų dailininkų, kaip reta Lietuvos meno istorijos raidoje.

Tad ši paroda įgalina padaryti mūsų meno balansą. Šiomis dienomis jokia "Ecole" mums nėra svetima. Visos meno srovės mūsų braidžiotos, ieškant jose gilmenų ir lietuviškajai dailei. Lietuvių menas yra nuostabus spalvomis.

Spalvų hegemonija

Visas mūsų dėmesys siurbiasi į spalvas. Ir todėl dažnai mes aplenkiame kitus meno principus: kompoziciją, piešinį, net pačią tematiką, imaginaciją ir transcendenciją. Bonnard ir Fragonard mus daugiau įkvepia negu Cezanne, Modigliani, Dubuffet, Kandisky ar Klee.

Kiekviena kūryba yra kova, o kiekviena kova ugdo asmenybę, kuri negali nuslėpti ir tautos veido. Šioj parodoj mes kaip tik to ir pasigendame. Bijom ar nenorim kūrybinės kovos? Kaip tik tokią didžios įtampos kovą mes pastebime Galdiko, Viesulo ir Kasiulio darbuos. Todėl ir jų kūriniai įgauna gilios meninės vertės.

Trumpai apie kai kuriuos

Pilnas fantazijos ir pajėgumo Galdikas išlaiko pusiausvyrą tarp kompozicijos ir spalvų, tarp gamtos ir jausmų. Jo abstrakcijos, gamtos poetiškumas eina iki ekstazės.

Dau silpnesnį įspūdį padarė Jonyno vienintelis 1959 metų darbas. Čia Jonynas pasimeta spalvų margume ir apsunkina tą lengvą akvarelę, kurios valdyme toks meistras buvo jis iki šiol.

Nieko naujesnio nerandame Vizgirdos gerai nupieštuose paveiksluose. Atrodo, kad jo "fovizmas" virto formule. Nesijaučia problemų sprendimo. Tačiau savo prasme jis tapo kaip virtuozas.

Daug ieškojimo, blaškymosi ir kūrybos randame Zapkaus monumentaliuose paveiksluose. Jo kūriniai iš karto pritrenkia stiprumu, originalumu, fantazija, drąsumu. Tai yra "surrealistinis" abstraktas, jeigu taip galima būtų išsireikšti, pilnas "message" ir jausmų. Zapkus nėra eilinis mūsų talentas, bet dar nėra ir meistras savam pasauly. Jo svyravimai rodo nepaprastos fantazijos blaškymąsi tarp jo asmens ir pasaulio, kurio jis dar nepajėgia apčiuopti ir išryškinti.

Rimša jau nebekuria, bet kopijuoja indėnų pasaulį, sugestyvų, bet folklorinį pasaulį, kuris virsta formule ir žudo geriausią tapybą. Jo paveikslai net nėra gerai apvaldyti ir bandymas verstis gauguiniškomis spalvomis labai abejotinas.

Priklausydamas prie Paryžiaus "ecole", Kasiulis bando prasiskverbti lietuviška tematika, ir savo optimistiškumu, ironija bei karikatūra, tapdamas Chagall, Duffy ir Matisso pasaulių dalininku.

Petravičius šį kartą lyg ir apvylė. Mes turim teisę iš jo laukti daug daugiau, negu rodo jo "Pajūry" ir "Jautis". Šiuos darbuos jisai praranda daug ką savo. Tai nėra iškilusis Petravičiaus stilius. Antra vertus, jo šios parodos aliejai nelabai ir išbaigti.

Negaliu suprasti, kodėl taip neoriginaliai žvalgosi į Galdiką bei kitus Br. Murinas. Tiesa, temos, spalvos ir linijos priklauso visiems, bet vis dėlto negalima prarasti ir savojo veido.

Pautienius savo darbštumu yra pasiekęs neblogos technikos. Tegu jo peizažai ir nepasižymi ypatinga kūryba, nei jis turi daug ko išskirtino pasakyti.

Mūsų jaunieji šį kartą nieko stebinančio nesuspėjo parodyti, išskiriant Zapkų. Nei Blyskis, nei Žumbakienė,, nei Krištolaitytė, nei Matuzonytė, kuri imasi Roualt ekspresionizmo, neperžengė pažados laiptų.

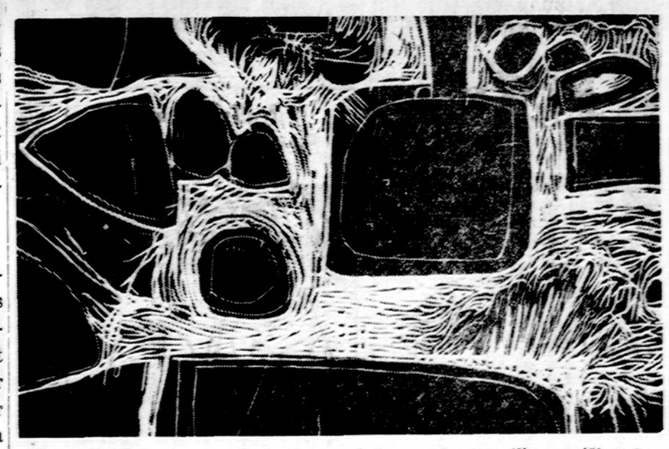

H. Šalkauskas Paskutinis vaizdo momentas (lino raižinys)
Iš Kultūros kongreso meno parodos

V. Krištolaitytė Mano šokėjas (lydytas plienas)
Iš Kultūros kongreso meno parodos

ROMAS VIESULAS VĖL PREMIJUOTAS

Už šių metų grafiką Tiffany Foundation 1,000 dolerių premija paskirta mūsų grafikui **Romui Viesului.** Kasmetinės Tiffany premijos šiame krašte yra skiriamos už tapybą, skulptūrą, grafiką ir vitražus. Gautąją premiją dailininkas privalo sunaudoti kūrybiniam darbui. Kūrybinio darbo pobūdį ir temas renkasi laisvai pats dailininkas, ir mecenatiškoji draugija jokiomis sugestijomis kūrėjo nevaržo. Šiemetinė premija dailininkui paskirta už keturis jo darbus: Le Serpent qui dance (ofortas), Cuauchtemoc (spalvota litografija), Be pavadinimo (ofortas) ir Madona (ofortas). Du pirmieji premijuotieji darbai išstatyti ir Kultūros kongreso meno parodoj Jaunimo Centre, Chicagoj, kuri atdara dar ir šį savaitgalį. Dailininkas gautąją premiją manąs sunaudoti, atsidėdamas naujai darbų serijai, kurios tema — tautos (neapibrėžta kokios) kova su pavergėju, arba fiziniai silpnesnės genties pastangos būti laisvai. Romas Viesulas šiuo metu gyvena Philadelphijoje, dėstydamas meną Pensilvanijos universitete.

Lietuvių literatūros laimėjimai ir nesėkmės

Svarstymai Kultūros kongreso metu literatūros sekcijoj

Praėjusį penktadienį Kultūros kongrese literatūros sekcijoj dalyvavo daugiau šimtas literatūros tyrinėtojų, kritikų, rašytojų. Buvo keturios paskaitos mūsų aktualiaisiais literatūros klausimais. Pirmininkavo rašyt. J. Kralikauskas ir rašyt. J. Jankus. Sekret. J. Švabaitė. Rezoliucijų komisiją sudarė A. Kairys, dr. V. Maciūnas ir Al. Baronas.

Skaitytojo ir rašytojo santykiai

Dr. J. Grinius savo valandą užtrukusioje paskaitoje palietė mūsų rašytojų tematiką tiek senąją, tiek dabartinę. Prelegentas, puikiai išnagrinėjęs estetizmą, pastebėjo, kad net tokie estetai kaip Flaubert negalėjo išlikti menas meno dėsnyje ir jo romane Madam Bovary yra pašiepiamas miesčioniškumas, o ir pačiam autoriui būdingas svajingumas. Skaitytojui menas menui principas nesvarbu, skaitytojui svarbu ir kitos, ne tik estetinės, vertybės, nes skaitytojas nenori tik formos. Skaitytojų nepatraukia asmeninės problemos. Pastebėjo, kad lietuviai vengia religinės tematikos, ypač prozoje, išeivijoje pasigedo grožinės literatūros kūrinių apie nepriklausomos Lietuvos šviesuomenės gyvenimą. Prelegentas pažymėjo, kad reikia ne daug, bet gerų veikalų, ypač būtų gana įdomi medžiaga, vaizduojant turtingąjį Amerikos lietuvį, pragmatistą, ir iš antros pusės — idealistą. Tai būtų savotiškas Don Kichoto ir Sančos Pančos santykių pakartojimas.

Jaunimas nebegali nustebinti senių

Rašyt. J. Jankus, kalbėdamas apie tariamą vertybių perkainojimą, teigė, kad ne vertybių perkainojimo, bet vertybių užplūdimo amžius. Šiuo metu tiek senoji, tiek jaunoji generacija yra susirūpinusios tais pačiais klausimais, ir šiandien jaunimas nebegali nustebinti vyresniųjų, kadangi šių dienų pasaulyje nebėra paslapčių ir viskas yra visiem prieinama. Lietuvių nenoras vertinti rašytojo kyla daugiau iš to, kad lietuvis pradėjo viską matuoti materializmo mastu. Ypač tai palietė lietuvių sąmonę todėl, kad jis iš tėvynės išbėgo nuogas, ir noras užsitikrinti jį verčia rūpintis daiktais, turinčiais materialinę vertę. Knygos negalima parduoti svetimiems, ir todėl ji, atrodo, nereikšminga, nors liaudyje knygos pamėgimo pavyzdžių yra daugiau negu šviesuomenėje. Lietuviai šiandien stengiasi daugiau reprezentuotis liaudies menu, o ne individualiu, todėl, kad lietuviai nespėjo sukurti savo kultūros.

Negalima norėti, kad lietuviai rašytojai būtų visi išskirtinai geri. Be mažų žuvų nėra didelių, taigi, nors ir kaip atrenkant, vis tiek neišvengiama, kad nepasirodytų ir menkesnių kūrinių. Prelegentas skatino ruošti literatūros vakarus, kad galėtų labiau suartėti rašytojas ir skaitytojas. Tokius vakarus ruošti turi imtis visi, ypač Lietuvių Bendruomenės apylinkės. Vakarus rengia visos kultūringos tautos, tokie vakarai labai praktikuojami ir Amerikoj. Nereikia norėti, kad publikos mūsų rašytojas sutrauktų, kaip amerikietis poetas Frost, tūkstančius. Tačiau ir mažos grupelės skaitytojų bendravimas su rašytoju gali daug pasitarnauti visai mūsų literatūrai.

Prelegentas atkreipė dėmesį, kad daugelis mūsų, net ir gerų lietuvių, nevertina literatūros, manydami, kad tik kiti menai gali tinkamai reprezentuoti lietuvius. J. Jankus taip pat mano, kad vadovaują asmenys, skirią premijas konkursam, turėtų geriau tuos pinigus skirti veikalo išleidimui. Iš prisiųstų veikalų taip pat būtų galima atrinkti geriausius kaip ir iš konkurso, nors be abejo, atrinktasis rašytojas gautų nebe premiją, bet gal mažesnį honorarą.

Prelegentas taip pat kėlė mintį, kad Lietuvių Rašytojų d-jos premija turi būti aukščiausia, kad ir ne pinigine prasme. Ji turi būti skiriama neatsižvelgiant, ar tas, ar kitas veikalas kokiame nors konkurse buvo premijuotas, nes konkurso laimėjimas nėra premija. Taip pat prelegentas išreiškė mintį, kad reikia džiaugtis tais asmenimis, kurie atvyksta į kokius nors parengimus, juo labiau jiems nepriekaištauti, kad nesidomi mūsų kultūrinėm apraiškom. Prelegentas savo spalvingą žodį baigė primindamas, kad spauda turi vertinti, džiaugtis ir atžymėti visus tuos, kurie lankosi į mūsų kultūrinius parengimus. Prelegentas pastebėjo, kad autorius daug įdeda darbo valandų į kūrinį, atsižadėdamas materialinių dalykų, tokios aukos turėtų parodyti ir leidėjai.

Leidėjų atstovo žodis

Kun. Pranas Garšva, Draugo redaktorius, Lietuvių Knygos klubo pirmininkas, pranešė, koks yra tikrasis knygos leidėjų ir platintojų stovis. Prelegentas operavo skaičiais, konkrečiai paskelbdamas, kokios knygos ir kokie autoriai labiausiai perkami ir kiek galima knygos išplatinti. Knygos išleidimas kainuoja nuo pusantro ligi dviejų tūkstančių dolerių, gi išplatinama tik labai mažas skaičius ir investuotų lėšų negalima atsirinkti per ilgą laiką. Labiausiai perkama knyga yra virimo vadovėlis. Prelegentas pastebėjo, kad skaitytojas yra taip pat ir kritikas ir jis turi teisę reikalauti iš rašytojų aktualesniu temų. Knyga nesidomėjimo priežasčių yra įvairių, tačiau ne visos tos priežastys yra esminės.

Šimtas rankraščių laukia leidėjo

Benio Babrausko pranešimo tema buvo "Lietuvis rašytojas Amerikoje ir jo knyga". Kalboje, trukusioje 50 minučių, pateikė daug statistinių duomenų, išskaičiuodamas, kiek rašytojų 1944 m. pasitraukė į Vakarus, kiek jų anksčiau būta atvykusių į Ameriką, kartu pažymėdamas, kiek liko Lietuvoje, kiek grįžo iš Rusijos. Toliau nurodyta, kiek nuo to laiko mirė čia, Lietuvoje ir Sibire. Paga-

(Nukelta į 4 psl.)

Pokalbis kultūrinėmis temomis. Iš kairės: dr. Juozas Girnius, poetas Henrikas Nagys ir poetas Alfonsas Nyka-Niliūnas. (Nuotrauka Vytauto Maželio)

NUO RUBENSO PAVEIKSLŲ IKI PAKITUSIOS VIENOS

Pradedant sentimentalaus pobūdžio kelionę Austrijos, Vienos kalnų link. — Radauskas ties Rubenso paveikslais Pinakotekoje. — JAV kariai Vokietijoje grobsto Armonienės knygą. — Lenkai savo filmu steb'na pasaulį.. Orient Express gabena Vienos link, bet be... romantikos.

V. ALSEIKA, Vokietija

Buvo metas, kai austrų Viena, puošnioji sostinė ties Dunojumi, išvengė anglų ar amerikiečių griuvėsius nešančių sprogdinimų, o Muenchenas, meno turtais pertekusi bavarų sostonė ties Isaru, vaitojo, skaudžiai nukentėjusi nuo bombų. Tai buvo ankstyvas 1944 m. ruduo, kai šių eilučių autorius su kitu teisininkų Ž., iš Vienos vyko į Muencheną, vėliau į Innsbrucką, toliau — į Vorarlbergo provinciją, į patį Austrijos užkampį. Tikslas — išaiškinti darbo galimybes nemažam skaičiui Vienoje, 1944 m. vasarą — ankstyvą rudenį prisiglaudusių teisininkų. Trumpų atostogų metu teko ir vėl pasukti į Muencheną ir po 18 metų pakvėpuoti Vienos oru, palyginti su padėtimi 1944—1945 m., kai vasario mėn. pradžioje, inž. Vl. Merkio dėka bent 30 lietuvių buvo proga persikelti į nuo karo pavojų saugų užkampį austrų kalnuose. Iš Vienos, praeitis (kiti pasakytų — sentimentalumas...) traukė į kalnų karalystę — Innsbrucką, pagaliau į vakarinę Austriją — Montafono slėnį.

Radauskai ties Rubenso paveikslais

Būtų nusikaltimas lankytis Muenchene ir neužsukti į muziejų, bažnyčias, nepasižiūrėti įdomesnio spektaklio teatre ar retesnio filmo, kaip amerikietis pasakytų — "art movies" teatrėlyje. Kai vieną vėlyvo rudens sekmadienio priešpietį teko gėrėtis Europos meno meistrų, 14—18 amžių, kūryba senosios Pinatotskos rūmuose, matyti, kaip ir užsienio turistai įdėmiai stebi pvz. gausius Rubenso paveikslus, čia pat staigmena — lyg pažįstamas veidas. Pasirodo, būta rašytojo Henriko Radausko su ponia — jie iau pora metų Europoje, tačiau Muenchene — pirmą kartą. Ligi šiol jau suskubo aplankyti meno turtus Italijoje ir kitur, o tiesioginis uždavinys — Library of Congress pavesti darbai Europoje Pasirodo, kad laikinai į šį kontinentą atvykęs paskęsta europiečių minioje, pvz. Radauskams buvo ir staigmena, patyrus apie prof. M. Biržiškos mirtį. Vėl — amerikiečių tarnyboje atsidūrusiems Europoje, kaip teko patirti, tikrai geros sąlygos. Tai liečia ne tik moralinę, aplinkos pusę, bet ir vad. buities reikalus. Tai kategorija žmonių, kuriems galima pavydėti.

JAV kariai grobsto Armonienės knygą

H. Radauskas, įsikūręs Wiesbadeno mieste, visai netoli dviejų kitų — Frankfurto ir Mainzo. Jis kartais susiduria su JAV aviacijos pajėgoms skiriama biblioteka ir pastebėjo įdomų, lietuviams malonų, reiškinį: jei paklausi, girdi, bibliotekos tarnautojos, tai nuolat išgirsi atsakymą — tamsta klausi, ar galima gauti Armonienės knygą "Leave your tears in Moscow"? Deja, ji skaitoma. Ir tai, pasirodo, nuolatinis atvejis. Kitais žodžiais, JAV kariai, ypatingai Europoje tarnaudami, domisi knygomis apie Sovietiją, apie tai, kaip kenčia Sibiran nutremti, režimui tariamai pavojingi asmens.

Nuo nakties traukinio ligi Orient - Expresso

Mueenchene perdaug esama muziejų, įdomių teatro, operos, operetės pastatymų, dailės parodų, kad bent dešimtą jų dalį sugebėtum aplankyti per dieną - dvi. Reikėtų savaitės. Pvz. Eugenijus Onieginas operoje ar Karalius Lyras, Hamletas rezidencijos teatre, Fritz Kortnerio pastatymo Othello viename geriausių teatrų Europoje — Kammerspiele, pagaliau antrasis, po vak. Berlyno, My Fair Lady pastatymas (su Sonja Ziemann, W. Lukschy) ar Kalmano Čardašo princesė operetės teatre — tai vis patrauklūs dalykai. Radauskams pavyksta gauti bilietas į Fr. Sagan Pilį Švedijoje, o drauge, visi trys, netikėtai susitikę lietuviai iš Pinakotekos nuskuba įsitikinti, ar be lenkų filmo pažibų — A. Wajdos, mirusio Munko, ar ir Kawalerowicz sugeba parodyti stebuklus europinėje "naujoje bangoje". Taip, šio Kawalerowicz sukurtas "Pociąg" (vokiečiai pakrikštijo Naktiniu traukiniu) tai reto talento filminis perlas. Būdinga, kad lenkams nusmukus filmo kūryboje prieškariniais metais, kaip tik Gomulkos režimo sąlygose jie sugeba pastatyti filmus, stebinančius pasaulį. Po Wajdos Kanalo, Pelenų ir deimantų, tas Traukinys tai vėl kūryba, kuria turėtų susidomėti visi, kine iešką ne tik pramogos ar įprastinių šablonų. Būdinga — keliose vietose Kawalerowicz iškelia Lenkijos prisirišimą prie Bažnyčios.

Tačiau, nors ir labai vilioja bavarų sostinės įdomybės, skirtingi ir jų regionaliniai valgiai (vad. Knoedeliai...), tačiau jau metas vykti į Vieną. Viena greičiausių priemonių — tai Orient Expressas — jis kiekvieną rytą 9 val. pajuda Dunojaus kryptimi.

Nebėra tos nuotaikos

Savo metu ne vienas esame skaitę ar girdėję apie tą Orient Expressą, iš Paryžiaus pasiekiantį tolimus Balkanų miestus. Ir filmuose buvo vaizduojami paslaptingi špionažo ar kriminaliniai, dažniausiai naktis meto, įvykiai tarptautiniame traukinyje. Tačiau tai jau praeitis. Orient Expressas, tiesa, atvyksta iš Paryžiaus, tačiau jis tesiekia Vieną, jos vakarų stotį. Jei kas nori patekti į Balkanų sostines, jau tenka persėsti į kitus traukinius. Pagaliau, expressas (ir tai klaidina...) vėluojasi apie valandą. Ne, galvoji, tas pasaulis vis kinta, nebėra senųjų laikų romantikos, žmogus gyveni nepastoviais, nuobodžiais laikais, su nežinia žvelgi į ateitį. Viena tikra — viskas modernėja.

Dunojaus pakrantėmis iki puošnaus Westbahnhofo

Kai dr. Valančius rašė grožėjęsis Dunojaus upe, ja plaukdamas, tai šių eilučių autorius su pasitenkinimu stebėjo iš vagono lango Dunojaus pakrantes. Linzo miestas, toliau — Woeklabruck, žavingasis Salzburgas, pagaliau traukinys įrieda į naujai atstatytą, stiklo - marmuro erdvų ir puošnų, švarų bei tvarkingą kūrinį, vakarų stotį — Westbahnhof. Ji nedarytų gėdos jokiam JAV didmiesčiui, pagaliau, ji ir ne vieną tų miestų stočių praneša. Ar tai tas pats Westbahnhofas, kurio peronuose 1944 m. liepos - rugsėjo mėn. nakvodavo šimtai lietuvių, pro kurį atvyko apie 3,000 lietuvių — karo aukų? Ne, nesinori tikėti, tai visai naujas pasaulis. Taip, Viena žymiai pakito ir po kelių minučių, pasinėrus į sostinės gyvenimą, jau galėjai tuo įsitikinti pilnumoje.

Muenchenas — žvilgsnis į Liudviko gatvę ir miesto centrą

Viena — atstatyta moderni Vakarų stotis

Kronika

● **Kultūros kongrese dalyvavo daug rašytojų iš toliau:** Jonas Grinius, Jurgis Jankus, Leonardas Andriekus, Juozas Kralikauskas, V. Ramunė Kralikauskienė, Alfonsas Nyka Niliūnas, Juozas Girnius, Vincas Maciūnas, Jurgis Blekaitis, Kęstutis Keblys, Vitalija Bogutaitė ir kt. Čikagiškiai: J. A. Vaičiūnienė, Al. Baronas, K. Bradūnas, A. Jasas, J. Ignatonis, A. Kairys, J. Minelga, V. Ramonas, Gr. Tulauskaitė, J. Pronskus, J. Švabaitė, A. T. Antanaitis, L. Šimutis, S. Tomarienė, A. Margeris, D. Augienė, Nijolė Jankutė Užbalienė, G. Buračaitė, D. Kučėnienė ir daug kitų jaunųjų literatų.

● **Laisvųjų lietuvių įnašas Vakarų kultūron.** Lapkričio 17 ir 18 d. Paryžiuje įvyko Tarptautinės Akademijos (l'Academie Internationale libre des Sciences et des Lettres) pilnaties posėdžiai, kuriuose mokslininkų buvo padaryti pranešimai apie Centro ir Rytų Europos egzilų įnašą į laisvo pasaulio literatūrą, meną ir mokslą.

Akademijos pilnatis, prof. dr. J. Baltrušaičiui pasiūlius, išrinko Akademijos narių dr. A. Greimą, Poitiers universiteto profesorių. Visi posėdžių dalyviai buvo maloniai nustebinti p. J. Vaitiekūno paruoštu ir atsiųstu lietuvių mokslininkų, profesorių, rašytojų ir menininkų 7 psl. sąrašu, kuriame vaizdingai matėsi Lietuvos įnašas į Vakarų kultūrą.

Ta proga buvo suruošta tremtyje (1940—1962) išleistų mokslinių darbų paroda, kurioje lietuviai dalyvavo su savo paskutiniais moksliniais veikalais. Jų tarpe vien tik J. Baltrušaičio buvo išstatytos septynios knygos, iš kurių paskutinė "Reveils et Prodiges" yra gavusi l'Academie Francais premiją.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI
valomi. Sienos valomos ir dažomos — J. Rudis
Tel. CLiffside 4-1050

MOVING
R. ŠERĖNAS perkrausto bildus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VĖSINTUVAI
Dabar atidara ir sekm. 11 v. iki 4 v.

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje $3, už dirbtuvės darbą — $10 ir dalys. Pigios paveikslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a., PR 6-1063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

4½% current dividend — 5% on investment bonus
INSURED
4½% DIVIDENDŲ MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
Už 4 metų investmento bonus mokame 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokėsime po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 p. p.

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuošimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.
Dėl informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
NOVEMBER—Lapkr. 29, 30 ir DEC.—GRUOD. 1 D. D.

JUPITER 25 YEAR OLD GREEK BRANDY	Fifth	$4.79
IMPERIAL NAPOLEON BRAND FRENCH BRANDY	Fifth	$2.98
GRAND MARNIER or CHERRY MARNIER LIQUEUR 22 oz. Bottle		$5.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	$4.89
TVARSCKI VODKA 80 PROOF	Quart	2.98
HILDICK'S or LAIRD'S APPLE JACK BRANDY	Fifth	$3.98
DON "Q" IMPORTED LITE or GOLD RUM	Fifth	$2.98
CANADIAN 8 YR. OLD 86.8 PROOF WHISKEY.	Fifth	$3.98
MANDOCREMA (GOLD DROPS) IMPORTED WINE.	Fifth	$1.98
SOUTHERN COMFORT LIQUEUR 100 Proof	Fifth	$3.89

PERKU IR PARDUODU
PAŠTO ŽENKLUS IR SENUS PINIGUS
PATRIA
6312 S. Western GR 6-6592
Atdara 11-4 ir 6-8

JOIN OUR LENOX WARE CLUB

FREE 4 piece place setting to savers

Šitas gražus 4 gabalų Lenoxware komplektas yra nemokama dovana Jums, jei atidarysite taupomąją sąskaitą $100.00 ar daugiau, arba jei pridėsit tą sumą prie dabar turimos sąskaitos. Šis pradinis indėlis įgalina Jus būti DINNERWARE CLUB nariu. Kaip narys Jūs turit teisę pirkti už $2.49 papildomą komplektą kiekvieną kartą, kai tik pridėsit prie savo sąskaitos $25.00. Daug atskirų gabalų galima pirkti palyginus žemomis kainomis. Normali šio seto pardavimo kaina yra $5.70. Šie LENOXWARE komplektai gauna garantiją dviem metams, kad jie nenutrupės, neskils ir nesuduš. Tik vienas komplektas nemokamai kiekvienam klubo nariui... paštu pareikalavimai nepriimami.

4½% NEW BONUS PLAN AVAILABLE on Investment Accounts

DISTRICT SAVINGS
INSURED
3430 South Halsted Street / Phone 254-0104

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. „ 9 „ 4 „ „
Trečiad. uždaryta visą dieną.
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. „ 9 „ 8 „ „
Šeštad. „ 9 „ 12:30 „ „

4½% anticipated dividend on investment accounts

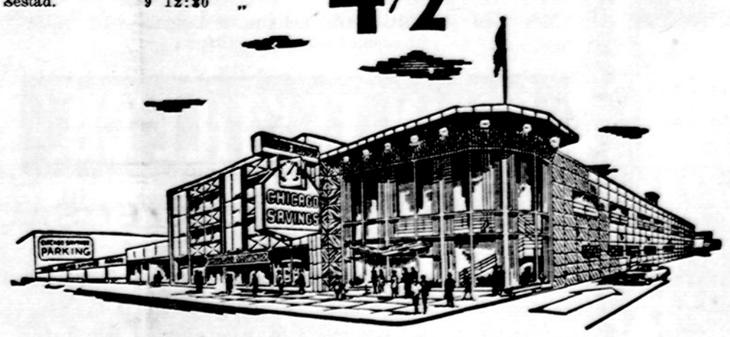

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausioji ir mūsų klijentų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

MENAS, APJUNGIANTIS VISUS

Pianisto Antano Smetonos rečitaliui artėjant

ANTANAS VASARIS

Pianisto **Antano Smetonos** fortepijono rečitalis (gruodžio 8 d. Jaunimo Centre) žada būti vienas iš įdomesnių koncertų Chicagos muzikiniame gyvenime. Rengėjai rečitaliui parūpino koncertinį fortepijoną Baldwin. Pianistas, pašvęsdamas daug darbo, šiam koncertui labai rimtai ruošiasi.

Įdomus programos įvairumas

Girdėsime įdomią rečitalio programą: Scarlatti, Haydeno, Beethoveno, Čiurlionio, Nabažo ir Šopeno kompozicijas. Dvi Dominico Scarlatti sonatos, kurias atliks pianistas, pasižymi nepaprastu skaidrumu, muzikalinių temų išradingumu ir švelnumu. Jos trapios kaip šlifuotas kalnų krištolas. Šios kompozicijos iš menininko reikalauja gilaus subtilumo, rafinuoto skambinimo, todėl jas meniškai atlikti yra gana sunku. Jos praskamba kaip lengvi atodūsiai. Toliau girdėsime Haydėno ir Beethoveno "Das Lebewohl" sonatas. Pastaroji sonata susideda iš 3 dalių: "Das Lebewohl", "Abwesenheit" ir "Das Wiedersehn". Beethovenas šią sonatą parašė savo subrendimo metu. Ji pasižymi giliu dramatiškumu, gyvybe pulsuojančiu ritmu ir išsiskyrimo skausmu bei liūdesiu. Toliau seks lenkų tautos genijaus Šopeno preliudai, noktiurnai, trys mazurkos ir G-moll baladė. Ji parašyta laisvai traktuojamoje sonatos formoje. Pradžioje pasigirsta rami, trumpa, svajinga pasakotojo įžanga į pagrindinę temą, užsibaigiančią klausimu "kodėl?" Pagrindinėje temoje epiškai rami, liūdna melodija. Galima įsivaizduoti, kad kompozitoriaus mintis persikėlė į gilią jo tėvynės praeitį. Trumpose, kaip ir "nedasakytose" intonacijose paslėptoji baimė, kuri vis kyla ir auga ir išsilieja į audringą susijaudinimą. Baladė ir kitos paminėtos kompozicijos parašytos išeivijoje — Paryžiuje. Čia jis drauge su savo tauta išgyveno jos laisvės troškimus ir vedamą kovą su tėvynės pavergėjais - rusais. Laisvės kovose kraujas ir mirtis žymi geriausių tautos sūnų ir dukrų gyvenimo kelią. Bet Šopeno ginklas buvo nemirtingoji muzika. Jo muzikoje visą naikinanti giltinė sulaužė savo dantis, ir mirtis įgavo gilesnę prasmę. Per muziką jis savo tautą iškėlė į aukštybes.

Puiki pianisto karjeros pradžia

Jaunasis pianistas Antanas Smetona įgauna vis didėjantį pripažinimą amerikiečių ir lietuvių tarpe. Jaunam muzikui reikia dar mūsų didesnės paramos. Džiugu pastebėti, kad visas akademinis jaunimas, be pažiūrų skirtumo, norėdamas paremti "Lituanus" žurnalo vajų ir jaunąjį savo kolegą, įsijungė į šio koncerto rengėjų eiles.

A. Smetona pradėjo mokytis muzikos, būdamas penkerių metų amžiaus pas savo motiną Birutę Smetonienę - Nasvytytę, kuri yra pati gera pianistė ir pedagogė. Vėliau studijas tęsia Clevelando konservatorijoje. Bestudijuodamas konservatorijoje, tris kartus, kaip solistas, skambina su simfoniniu orkestru. Keliais atvejais jis dalyvavo muzikinėse radio ir televizijos programose. Su pasisekimu koncertavo Detroite, Chicagoje ir New Yorke 1957 m. Jis baigia New Yorko Mannes College of Music B.S. laipsniu, o rudenį konkurso keliu patenka į garsiąją New Yorko Juilliard konservatoriją, į kurią iš 50 pianistų patenka tik trys, jų tarpe ir Antanas Smetona.

A. Vaikšnora Gyvenimas trumpas — mirtis tikra (aliejus)
Iš Kultūros kongreso meno parodos

Pianistas Antanas Smetona

Apoteozė muzikai

Nors dabartiniu laiku gal per daug romantiškai ir švelniai skamba Romain Rollando žodžiai apie muziką (iš Jean Christofo veikalo), tačiau jie, man atrodo, gyvi ir mums artimi: "Gyvenimas praeina. Kūnas ir siela, kaip banga, lūžta ir išsilieja. Senstančio medžio kamieną paženklina metai. Visas pasaulis sensta ir atsinaujina. Tik tu viena nepraeini, nemirtingoji muzika. Tu gilioji siela ir vidinė jūra. Tavo šviesiose akyse neatspindi niūrus gyvenimo veidas. Vėjo ir nerimo vejamos nuo tavęs bėga ūkanotos, karštligiškos gyvenimo dienos. Tu gyveni tik dėl savęs, anapus pasaulio. Tu turi savo įstatymus, savo saulę, savo potvynius ir atoslūgius. Beribės nakties tyloje žvaigždžių ramybė ženklina tavo šviesų kelią.

Kokia rami tavo sidabrinė šviesa akims, pavargusioms dienos šviesoje. Mes glaudžiamės prie tavo krūtinės ir godžiai geriame sultis iš svajonių upelio. Muzika, tu esi tyroji motina, nešiojanti savo įsčiose gėrio ir grožio pradus. Giliose, kaip mėlynas ežeras akyse, slepi gėrį ir blogį. Kuris ieško ir trokšta tavęs, gyvens amžinai. Visas jo gyvenimas bus kaip viena diena. Tu esi mano meilė ir grožis. Bučiuoju tavo skaidrias lūpas, slepiu savo veidą į tavo medum kvepiančius plaukus ir blakstienom paliečiu tavo minkštą delną. Tylime. Mūsų akys užmerktos, bet matau dar neišgarbintą šviesą tavo tylinčių lūpų ir, prisiglaudęs prie tavo širdies, klausausi nemirtingo gyvenimo ritmo".

PLEASE OPEN YOUR HEART. HELP NEEDED AT ONCE!
"Dollars for Bricks", to build St. Patrick's School in Phenix City, Alabama. Send no matter how little.
c/o SISTER MARY JAMES
Box 168 — Dept. C. P.
"Won't you please Help us!"

GAISRO — AUTOMOBILIŲ — GYVYBĖS, LIGOS
ir visų kitų įvairių rūšių bei "home owners" apdraudomis teiraukitės mūsų agentūroje dėl prieinamų kainų.
Išrašome ir patarnaujame visokių rūšių apdraudas lengvais mėnesiniais išmokėjimais.
B A C E V I Č I U S
APDRAUDŲ AGENTŪRA
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gaminimo laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvėrimas ir išmieravimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.
Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių ir vėliausių išrastų.
DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 4-6050
PRESCRIPTION
VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta

Europietiškos Mediciniškų žolių Arbatos Formulės
Populiari gydom. žolių arbata vartojama Europoje ir suformuluota dvylikos pirmaujančių herbalistų.
Digestosan — padeda virškinimui.
Nervosan — lengva vaistas nervams.
Normosan — padeda sukietėj. viduriams.
Pectosan — kosuliui nuo peršalimų.
Remosan — populiari arbata naudojama daugumos turinčių reumatizmą, artritą ir kt.
Sklerosan — naudojama daugelio vyresnių žmonių pagerinti kraujo cirkuliaciją.
Urosan — švelnus stimuliantas inkstams.
Degrosan — populiarus tarpe tų, kurie nori numesti svorį.
Cholagoga—naudojamas daugelio turinčių tulžies puslės negalavimus.
Kaina $2.50 už dėžę. Pilnas sąrašas gydom. žolių bei gyd. žolių produktų. Virš 1,000 žolių ir prieskonių sandėlyje. Prašykit nemokamo katalogo.
Herb Products Company
Dept. "D"
11012 Magnolia Blvd.
North Hollywood, California

BEAUTIFUL HANDMADE
NUN DOLLS
Make Lovely CHRISTMAS GIFTS, BIRTHDAYS, Too.
Made with loving care with particular attention to detail.
Fine imported materials used to produce a real work of art. The finished product will become a Collector's item and one your little girl will enjoy and love now.
A full 5 decade rosary hangs from the waist and a beautiful crucifix from the neck.
Habit is hand pleated. Doll has beautiful face and is unbreakable. Arms, head and eyes move.
Order early for Christmas allowing two to three weeks for delivery—as much hand work is entailed in producing the most beautiful NUN DOLL available.
Never sold at this price before and not sold in stores.
ONLY $8.95 for 8-inch doll.
ONLY $13.95 for 13-inch doll.
Three habit colors to choose from: Black, White, or Brown.
Send check or money order to:
EDWARD REDMOND & ASSOCIATES
10 E. 2nd Street, Scottsdale, Arizona

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago VIrginia 7-7258-59

Attention, Property Owners
SPECIAL
For the First time we are offering our Expert service in Interior and Exterior Painting and Dec. to you at a Savings Never before possible. If you are in need of Any type of Dec. then Now is the time to Have it done. This is a Limited offer. CALL NOW FOR YOUR FREE ESTIMATE. City or suburbs.
J. V. PETRELI
Painting & Decorating
BRunswick 8-5137

Platinkite "Draugą".

PINIGAI Į USSR
Pilnai garantuota. Prašyk platesnių informacijų
GRAMERCY SHIPPING CO., Inc.
744 Broad Street,
NEWARK, NEW JERSEY

KARPENTERIS
• Visoki namų pataisymai
• Prieinama kaina
IGNAS
Tel. HE 4-5570

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

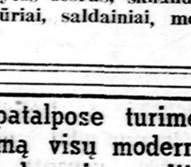

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

LIETUVIŠKO STILIAUS MĖSINĖ IR DEŠRŲ GAMYKLA!
VOSYLIUS FOOD MART
2433 West 69th St. Telef. PRospect 6-2113

Gamina ir parduoda lietuviškas rūkytas dešras, skilandžius, įvairią rūkytą ir šviežią mėsą. Liet. sūriai, saldainiai, medus, delikat., grocery prekės.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
ROOSEVELT FURNITURE CO
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

"Order now for the Holidays our Individual Molds"
Visit our lovely old fashioned
FOUNTAIN ROOM and Bulk Store at
1100 Chicago Ave., in Oak Park
Bulk Store 42 Lake St., Oak Park, Ill.
PETERSEN ICE CREAM CO.
Fruit Punch Frappe
For Graduations and Wedding Receptions
Individual Ice Cream Molds - Ice Cream Cakes
For Suburban Deliveries
Special consideration for your church, club or school
5835 W. Lake St. EUclid 6-6130, EStebrook 8-1760

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

SUKAKTUVINIS
IŠPARDAVIMAS
Kiekvienas gauna ypatingą šventės dovaną. Dabar yra laikas prisiminti pageidavimus rudens ir žiemos sezonui Jūsų artimųjų anapus vandenyno:

VILNOS	KARTŪNAI
VIETINĖS ir ANGLIŠKOS	ŠILKAI
PALTAMS MEDŽIAGOS	STANGRUS IR IŠSIUVINĖTAS. NAILONAS
KOSTIUMAMS	CAPRONAS visų spalvų
BOUCLE	AKSOMAS
CHINCHILLA	IMPILAMS MEDŽIAGA
VELOURS	PAKLODĖMS
KREPAS	

Mes taip pat turim užuolaidoms, uždangalams ir baldų apmušimams medžiagas
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Užuolaidos ir apdengimai baldams siuvami taip pat pagal užsakymą.

NAMAMS PASKOLOS ŽEMIAUSIU NUOŠIMČIU
NERIBOTI FONDAI PASKIRTI NAMŲ IR G. I. (VETERANŲ) PASKOLOMS
• **Paskolas duodame lengviausiomis sąlygomis. Mėnesinius mokėjimus pritaikome pagal jūsų išgales.**
• **Taupykite STANDARD FEDERAL —stipriausioje Chicagos taupymo Bendrovėje, kur jūsų santaupos yra apdraustos—saugios ir neša dividendus.**
Turtas $82,000,000.00
Atsargos Fondas $7,500,000.00
Dvi automobiliams pastatyti aikštės jūsų patogumui

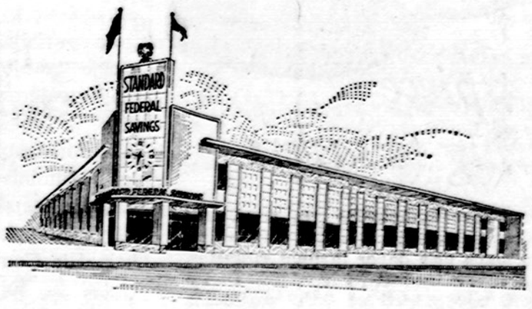

Pinigai padėti prieš kiekvieno mėn. 16 dieną, neš dividendus nuo pirmos mėnesio dienos
JUSTIN MACKIEWICH Sr.
Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH Jr.,
President
Naujos darbo valandos: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Antr. ir penkt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Trečiadieniais nedirbama.
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
VIrginia 7-1141
INSURED

NAUJI LEIDINIAI

● **J. Daumantas "Partizanai". Antras papildytas leidimas.** Išleido Į Laisvę Fondas Lietuviškajai Kultūrai Ugdyti. Leidinys Nr. 3. 1962 m. Skyrių pradines vinjetes ir aplanką piešė dail. P. Lapė. Spausdino Draugo spaustuvė. Knyga 510 psl., įrišta į kietus viršelius, kaina $4.50. Tai yra kadaise Lietuviškos Knygos Klubo išleistos knygos "Partizanai už geležinės uždangos" antroji laida, kurioje atspausdinta ir gerokai naujų, papildomų dalykų: Lietuvos katalikų laiškas Šventajam Tėvui Pijui XII, Nežinomojo lietuvio skundas broliams ir sesėms už tėvynės ribų, MVD pulkininko Burlitskio pareiškimai kongresmano Kersteno vadovaujamai komisijai, duodama apsčiai medžiagos apie ryškiuosius rezistencijos veidus, apie patį knygos autorių J. Daumantą - Juozą Lukšą, apie Julių Būtėną ir kit. Leidinys taipgi iliustruotas autentiškomis partizanų nuotraukomis. J. Daumanto "Partizanai" — daugeliu atžvilgiu reta, kiekvienam lietuviui šventai brangi ir būtina knyga.

● **"Į Laisvę". 1962 m. Lapkričio mėn. Nr. 30.** Naujame žurnalo numeryje ypač ryškinama sovietinio unitarizmo kėslai į lietuvių tautos egzistenciją. Ši tema užkliudoma straipsniuose: "Lietuva atviro rusinimo kelyje" (V. Vaitiekūnas), "Kova prieš religiją okup. Lietuvoj" ir kituos. Antanas Musteikis pateikia vakariečių tautosakinę, teisinę ir politinę iliuziją santykiuos su sovietais, aptardamas tris šios temos anglosaksiškuosius leidinius. Įdomiai naujas Jono Šoliūno priėjimas prie mūsų degančių problemų straipsnyje "Žvilgsnis į save". Naujo numerio puslapiuos duodama daug medžiagos iš praėjusios vasaros studijų savaičių ir gerai atrinktos apžvalginės kronikos.

● **"Metmenys". Jaunosios kartos kultūros žurnalas. 1962 m. Nr. 5.** Savos kūrybos ir literatūrą liečiančių svarstymų bei recenzijų šiame numeryje duoda: H. Radauskas, H. Nagys, D. Marcinkutė, J. Janavičius, R. Šilbajoris, J. Mekas, V. A. Jonynas, A. Mackus ir kit. Tęsiama redakcijai prisiųstais atsakais tema: "Nepriklausoma Lietuva šiandieniu įvertinimu". Šiuo kartu ieškoma konkretaus nepriklausomos Lietuvos gyvenimo aspekto ar įvykio, kurio užklaustieji labiausiai gėdinasi. Pora straipsnių liečia M. K. Čiurlionio kūrybinių dienų aplinką, jį patį ir jo kūrybą. Straipsniai yra K. Ostrausko ir J. Pivariūno. Pastarasis čiurlioniškąją temą mėgina kelti mūsuose gana neįprastai, kritiškai, ir todėl tenka laukti atsiliepiant ir kitų. Diskusijos turėtų būti gana vaisingos ir įdomios. V. Trumpa kietai ir kritiškai aptaria J. Girniaus knygą "Tauta ir tautinė ištikimybė". Dalykiniai vertingas P. Skardžiaus straipsnis "Mūsų liaudies dainų kalbos dalykai". Žurnalas iliustruotas A. Mončio, M. K. Čiurlionio ir A. Šimkūno darbais bei Z. Mikšio ir V. Virkau vinjetėmis.

Žurnalo puslapius pervertus, gaunasi įspūdis, kad stengiamasi vis pakartotinai ryškinti vardus ir pastangas tų, kurie šiokiu ar kitokiu būdu stovi arti "Metmenų", lyg visa kita, kas daroma ne "Metmenyse" ir ne "Metmenų", būtų daugiau ar mažiau menkavertiška. Taipgi titulavimasis "Jaunosios kartos žurnalu", atrodo, gana netikslus, nes ne visa mūsų jaunoji karta yra tik metmeniška, o pagaliau ir ne vieno pačių redakcijos narių bei bendradarbių amžius yra gana nepatogus vadintis jaunaisiais. Neapjungiant visos čionykštės mūsų jaunosios kartos, nevertėtų visos jos vardu ir tituluotis. Tad ir lauktina viršelyje įrašant, kokios, būtent, jaunosios kartos vardu kalbama, kaip įrašo, sakysim, "Ateitis", "Mūsų Vytis" ir kit. Nereikia bijotis tikrojo savo vardo ir manyti, kad kiti jo išsigąstų ar nežinotų.

● **"Technikos Žodis". Techniko darbuotojų dvimėnesinis žurnalas. 1962 m. Nr. 5.** Naujame žurnalo sąsiuvinyje J. V. Danio straipsniu akcentuojama prof. Stepono Kolupailos 70 metų amžiaus sukaktis ir ALIAS septintojo suvažiavimo darbai. Naudingas ir lietuvių mokslo darbų, pasirodžiusių mokslinėje literatūroje, suregistravimas. Dr. inž. Alg. Nasvytis atskiru straipsniu kelia "Lietuvių Tiksliųjų Mokslų Akademijos reikalą. Numerį puošia lietuvių inžinierių veiklos nuotraukos.

● **"Mūsų Vytis". Dvimėnesinis skautiškos minties žurnalas. 1962 m. Rugsėjis - spalis. Nr. 5.** Šiuo numeriu žurnalas taipgi mini didelio skautų bičiulio prof. Stepono Kolupailos 70 metų amžiaus sukaktį. Gana įdomiai aptariama pora okupuotoj Lietuvoj išleistų romanų: J. Marcinkevičiaus "Pušis, kuri juokėsi" ir J. Avyžiaus "Į stiklo kalną". Pastarasis, pasirodo, yra skirtas skautiškos veiklos suniekinimui. Numeryje plačiai rašoma apie skautišką veiklą, pajvairinant ją nuotraukomis.

a. b.

MŪSŲ SPAUDOS REIKALU

II-jo Kultūros kongreso spaudos sekcijos posėdžio 1962. XI. 23 rezoliucijos

1. Lietuviškoji spauda išeivijoje atlieka didelį darbą kovos dėl Lietuvos laisvės, visuomenės, auklėjimo, lietuvybės išlaikymo, informacijos ir kitose srityse. Kad šiuos uždavinius tinkamai atliktų, ji turi nuolat tobulėti turinio ir formos atžvilgiu. Spauda turi būti visos lietuviškos visuomenės bei jos organizacijų stipriai remiama. Neturėtų likti nė vieno lietuvio buto, kurio ji nepasiektų. Tradicija skaityti liet. laikraščius turi būti perduodama iš kartos į kartą; tokiu būdu spauda taptų ir gimtosios kalbos mokymo priemone. Visomis išgalėmis remtina jaunimo spauda.

2. Kova dėl Lietuvos laisvės yra aukščiausias mūsų spaudos tikslas, įpareigojąs ją be paliovos budėti, kad šis reikalas jos skiltyse būtų tinkamai pateiktas: gerai suprastas, sąmoningai ir apgalvotai keliamas, kas suteiktų galimybę spaudai tapti vienu iš mūsų galingiausių ginklų. Visomis išgalėmis remtini leidiniai apie Lietuvą svetimomis kalbomis.

3. Informacija apie pavergtųjų brolių - sesių gyvenimą, kūrybą, darbą, dvasią ir kovas yra vienas iš pagrindinių spaudos uždavinių. Pagrindiniai šaltiniai čia turėtų būti informacijos, gautos betarpiškai iš pačios Lietuvos bei jos žmonių; reikia griežtai skirti tautos aspiracijas ir darbus nuo okupantų propagandos. Jeigu iškyla reikalas naudoti okupantų šaltinius, iš jų gautas informacijas perduoti griežtai kritiškai.

4. Kongresas pastebi, kad mūsų spauda ne visada būna lygiai objektyvi, aprašydama svarbesnius lietuvių gyvenimo įvykius, atskirus asmenis bei jų pasireiškimus, kūrybą; savosios krypties ir jai artimi žmonės dažnai perdaug iškeliami, kitų gi krypčių veikėjų darbai sumažinami ar visiškai nepastebimi. Rekomenduotinas didesnis objektyvumas ir vienodesnio masto taikymas žmonių, faktų, įvykių vertinime.

5. Konstatuojama, kad mūsų spaudoje vedama polemika neretai neišlaiko pusiausvyros, neišsilaiko dalykinėje plotmėje, pereidama į siaurus asmeniškumus. Tiek redaktoriai, tiek spaudos darbuotojai prašomi vengti asmeniškų užgauliojimų ir niekinimų. Kad puolamasis asmuo galėtų tinkamu būdu gintis, redakcijos turėtų reikalauti, kad jį puoląs asmuo po tokiu rašiniu padėtų savo tikrą pavardę ir vardą. Visą spaudą, nežiūrint, kurias sroves ar idėjas atstovautų, turi pirmoje eilėje lydėti stipri, kultūringa, pozityvi ir vieninga lietuviška dvasia.

6. Kongresas aukštai vertina Lietuvių Bibliografijos tarnybos darbą, kurį atlieka ji registruodama mūsų knygas, periodikos straipsnius ir per Knygų Lentynos biuletenį šiuos mūsų kultūrinius laimėjimus perduoda pasaulio bibliotekoms.

A. Tamošaitienė Rištinis kilimas
(I. ir V. Užgirių nuosavybė)

Tarnybos vadovui Aleksandrui Ružaniec - Ružancovui, o taip pat biuletenio leidėjui Vytautui Sauliui šiuo išreiškiama padėka už didžiulį darbą ir aukas. Visos organizacijos, leidyklos, lietuviškos spaustuvės, redakcijos ir paskiri asmenys skatinami remti Tarnybos darbą morališkai, materiališkai ir drauge nemokamai siuntinėti jai visus leidinius, kuriuos Tarnyba, pasinaudojusi, perduoda saugoti Pasaulio Lietuvių Archyvui.

Jeigu tu, apmąstęs savo ydas, ryžtiesi taisytis, tai mintys apie kitų menkumą tau bus svetimos ir neturėsi tam laiko.

K. Noetzel

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7 1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

As Long As You Live
you will receive a DEPENDABLE and GOOD INCOME if you invest your savings in our S.V.D. ANNUITY PLAN.
You also share in the great work of the Missions and help in educating Priests and Brothers for the Missions.
● Certain tax advantages.
● A Lasting Memorial and remembrances in many Masses and prayers.
WRITE FOR FREE INFORMATION:
SOCIETY OF THE DIVINE WORD
Annuity Dept. GIRARD, PA.

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOwnhall 3-2108-0
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION
(Licensed by NESHPOSILTORG)
Paskubina jūsų siuntinius jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.
Siuntiniai APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —
Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite, negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur.
Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite arba aplankykite mūsų jums artimiausį skyrių:

NEW YORK 3, N. Y	39 Second Avenue	Tel.	CH 3-2583
NEW YORK 11, N. Y.	135 W. 14th St.	Tel.	AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y.	370 Union Avenue	Tel.	EV 4-4952
BUFFALO 5, N. Y.	332 Fillmore Ave.	Tel.	TL 6-2674
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Ave.	Tel.	DI 5-8808
YONKERS, N. Y.	235 Neppeshan Ave.	Tel.	GR 6-2681
Atdara: treč., ketv. ir penkt. 5—9 v.; šešt. 10—9 v., sekm. 1—6 p. p.			
Woodhaven 21, N. Y.	84—17 Jamaica Ave.	Tel.	VI 3-1477
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel.	GR 2-6387
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel.	MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	W. Landis Av. (Greek Orthodox Cl. Blg.)		
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel.	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J.	128 Springfield Ave.	Tel.	BI 3-1797
IRVINGTON 11, N. J.	762 Springfield Ave.	Tel.	ES 2-4685
HARTFORD, Conn.	132 Franklin Ave.	Tel.	CH 6-4724
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Aev.	Tel.	LO 2-1446
PHILADELPHIA 23, Pa.	525 W. Girard Ave.	Tel.	PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel.	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio	904 Literary Road	Tel.	TO 1-1068
Youngstown, Ohio	21 Fifth Ave.	Tel.	RI 3-0440
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel.	SW 8-2868
GRAND RAPIDS, Mich.	606 Bridge St. N.W.	Tel.	GL 8-2256
DETROIT, Michigan	7300 Michigan Ave.	Tel.	VI 1-5355
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	Tel.	TO 7-1575
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel.	BR 8-6966
CHICAGO 8, ILL.	3212 S. Halsted St.	Tel.	WA 5-2737
Los Angeles 22, Cal.	960 S. Atlantic Blvd.	Tel.	AN 1-2994
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	Tel.	FI 6-1571
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel	PL 6-6766
ATHOL, Mass	61 Mt. Pleasant St.,	Tel.	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass.	271 Shawmut Ave.	Tel.	LI 2-1767

• Vineland skyrius atidarytas penktad., šeštad. ir sekmadieniais

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

STABDŽIŲ TAISYMAS IR NAUJŲ ĮDĖJIMAS
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)
Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

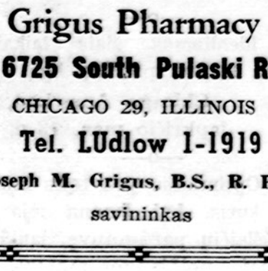

GRIGUS PHARMACY
VISOS VAISTINĖS REIKMENYS
Išpildome receptus ir turime naujausius patentuotus vaistus.
Atdara kiekvieną dieną nuo 9:30 v. r. iki 10:00 v.
Sekmad. nuo 9:30 v. r. iki 2:00 p. p.
Grigus Pharmacy
6725 South Pulaski Rd.
CHICAGO 29, ILLINOIS
Tel. LUdlow 1-1919
Joseph M. Grigus, B.S., R. Ph., savininkas

KALĖDINIAI SIUNTINIAI!
Dabar jau laikas užsakyti kalėdinius siuntinius savo giminėms ir pažįstamiems Lietuvoje.
Tuo tikslu, dėl smulkių informacijų ir naujų kainoraščių, prašome kreiptis į:
BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. SHO 8734
Tikra lietuviška Bendrovė, patarnaujanti tautiečiams jau virš 20 metų.
Pasiunčiame: Medžiagas, gatavus rūbus, siuvamas mašinas, maistą, avalynę ir visa kita, kas yra leidžiama.
Mes garantuojame kiekvieno siuntinio pristatymą laike 4 savaičių.
Mūsų padarytos sąskaitos, siunčiant per mus, suteiks Jums teisę gauti mokesčio nuo Jūsų uždarbio sumažinimą (Income Tax).
Pakvitavimą su siuntinio gavėjo parašu pristatome kiekvienam siuntėjui.
Pasinaudokite mūsų geriausiu ir asmenišku patarnavimu.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111tn Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

Labiausia neįtikima istorija

Lietuvoj išėjo V. Žilinskaitės knyga "Ne iš pirmo žvilgsnio". Ten yra išspausdinta istorija, vardu "Didžiausias kuriozas". Suprasdami, kad geriau joks spyglininkas neparašys, šį kūrinį, sulietuvinę antraštę, spausdiname kultūrinių mainų vietoj.

Red.

Vieno didelio miesto organizatoriai užsimojo surengti nepaprastą priemonę, kuri turėjo įnešti šviežio oro į pasenusius masinių priemonių planus.

Vyriausias organizatorius užlipo ant kalno šlaito, labai patenkintas apžvelgė gausius viršplaninės priemonės dalyvius ir per mikrofoną kreipėsi į juos:

— Brangūs piliečiai! Mes sukvietėme jus į nepaprastą konkursą. Mes norėtume, kad jūs papasakotumėt patį neįtikimiausią, patį keisčiausią įvykį iš miesto gyvenimo. Tai, be abejo, išeis mūsų brangiam miestui į sveikatą... O tam, kuris papasakos didžiausią kuriozą, mes paskirsime stambią premiją!..

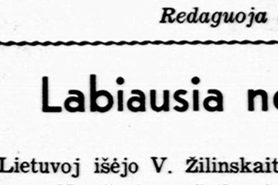

Į priekį išėjo viena namų šeimininkė. Prisiartino prie mikrofono ir, leipdama iš juoko, tarė:

— Mano kaimynė vietoj vištiuko išvirė mazgotę!..

Ji ėmė su visom smulkmenom narplioti šį įvykį ir ilgai dar kikeno, įsitvėrusi į mikrofono kamieną.

— Užteks, — nustojo kantrybės organizatorius. — Toliau!

Toliau iš minios atsiskyrė dar vienas pilietis.

— Aš, — pasakė jis, — nusipirkau kepaliuką duonos. Ir jame radau įkeptą dantų pastą. Mėtinę. Suvalgiau duoną ir išsivaliau dantis.

Niekas net nešyptelėjo.

— Būna, būna, — numykė Vyriausias organizatorius. — Dar kartą paaiškinsiu, — kreipėsi jis į minią. — Papasakokite tokį faktą, kurį išgirdę visi šauktų: "Neįtikėtina! Negali būti!"

Prie mikrofono vėl priėjo pilietis ir tarė:

— Aš savo akimis mačiau, kaip, pliaupiant lietui, mašina laistė vandeniu prospektą...

Po jo greit prišoko kitas:

— O aš mačiau, kaip iš ryto naujai perdengė stogą, o popiet ant jo nutūpė karvelis ir įlūžo...

Kai kas pritariamai palingavo galvomis. Pasakojimas buvo visiškai įtikinamas!

O prie mikrofono ėjo ir ėjo nauji žmonės. Vienas pasakojo, kaip išliejo gatvę asfaltu, paskui tą asfaitą iškirto, paskui vėl išliejo asfaltą ir vėl iškirto, ir vėl... Kitas tvirtino matęs, kaip į vieną rakto skylutę kišo raktus trys šeimos, ir visos trys laikė orderius į tą patį atskirą butą.

Piliečiai pasakojo ir pasakojo. Reporteriai jau pritrūko rašalo. Pagaliau srautas prie mikrofono baigėsi. Bet niekas dar nebuvo sušukęs: "Neįtikėtina!"

Ir tuo metu prie mikrofono atkiūtino sena senelė. Tyliu, drebančiu iš senatvės balsu ji prabilo:

— Aš esu paprasta sena senelė. Mezgu ir siuvu drabužėlius savo anūkams... Aš čia ne kuriozus pasakoti atėjau. Sakau, jeigu čia jau stovi toks galingas aparatas, — pagarbiai pačiupinėjo mikrofoną, — tai imsiu ir garsiai kai kam savo padėką pasakysiu...

— Gyvenu, — tęsė ji, — name — architektūriniame paminkle, mažame komunaliniame kambarėlyje. Ir štai kartą nuo lubų nukrito gabalas tinko. Nuėjau į namų valdybą. Mane tučtuojau priėmė ir pasiūlė kėdę. Paprašiau, kad suremontuotų lubas. Man atsakė, kad kitą dieną, tryliktą valandą dešimt minučių, ateis darbininkai ir lubas sutvarkys. Sekančią dieną tryliktą valandą vienuolika minučių atėjo darbininkai ir viską sutvarkė. Ačiū namų valdybai, tiek ir norėjau pasakyti.

Senelė baigė pasakojimą ir kukliai pasitraukė.

Kalną gaubė tyla. Tūkstantinė minia stovėjo apstulbusi. Neteko žado net patys organizatoriai. Reporteriai nieko negalėjo užrašyti, nes jų pirštai virpėjo.

Pagaliau minia sujudo ir pasigirdo balsai:

— Ką ji čia paisto?.. Neįtikėtina!.. Kur tai girdėta!.. Negali būti!

Vyriausias organizatorius taip pat atgavo žadą.

— Sekančią dieną... Tryliktą valandą vienuolika minučių... Paprastai senelei... — padrikai murmėjo jis.

Ir visi vienu balsu nusprendė, kad tai ir yra didžiausias miesto kuriozas!

Iškilmingai griaudžiant orkestrui, organizatoriai užkėlė apstulbusią senelę ant specialaus pjedestalo ir užmovė jai ąžuolo lapų vainiką. Pasibaigus audringoms ovacijoms, Vyriausias organizatorius tarė:

— O dabar, brangioji senele - laureate, mes tave apdovanosime. Rinkis, ko trokšta širdis: "Volgą", šaldytuvą, televizorių, butą su visais patogumais.

Senelė kiek pagalvojo ir tarė:

— Aš esu paprasta, nereikli senelė... Mezgu ir siuvu drabužėlius savo anūkams. Todėl aš norėčiau...

Pakalnėje užstojo mirtina tyla.

— ...aš norėčiau, — tęsė senelė, — antpirščio. Paprasto antpirštėlio, kad lopant ir siuvant adata nebadytų pirštо.

Visi organizatoriai su palengvėjimu nusijuokė.

— Iš tikrųjų, kokia jūs kukli ir nereikli senelė! — Organizatoriai susigraudinę patapšnojo ąžuolo lapų vainiką. — Tučtuojau įvykdysime jūsų norą!

Vienas iš organizatorių nuėjo į parduotuvę atnešti antpirščio.

Po kiek laiko jis grįžo, bet antpirščio neatnešė.

— Neradau, — pasakė.

— Negali būti! — sujudo organizatoriai.

Ir kelios dešimtys organizatorių nuskubėjo į visas pramoninių prekių parduotuves. Minia kantriai laukė.

— Stačiai neįtikėtina! — suriko Vyriausias organizatorius.

Jis dar kiek palaukė, matyt, tikėdamasis, kad antpirštis nukris iš dangaus ir ant kalno jį, žinoma, bus lengviau surasti, negu miesto parduotuvėse...

Iš dangaus nukrito lietaus lašas.

Ir Vyriausias organizatorius liūdnai tarė:

— Deja, senele, bet visame mūsų dideliame mieste...

Jeigu ne Balfo rinkliavos, tai nebūtų kaip galima spintas nuo drabužių išvalyti.

"Jei nepastipsiu badu, tai aš jus palaidosiu", tarė žymusis kolchozininkas.

Svarbi įmonė Marquette Parke

Chicagoje, Marquette Parke, prie 69 ir Maplewood gatvių, šalia baigiamo statyti "Paramos" maisto ir gėrimų parduotuvės pastato yra toks užrašas: Stankus Construction Co., Planing and Construction Work. Lietuviškai išvertus tai reikštų: Stankaus Statybos Bendrovė, Obliavimo ir statybos darbai.

Paaiškino, kodėl dalyvavo

"Tėviškės Žiburiuose" Edv. Šulaitis rašo: "Šių eilučių autoriui spalio 21 d. teko dalyvauti Lietuvių Demokratų Lygos pobūvyje, surengtame bendriems šios partijos kandidatams paremti".

Po to autorius paaiškina, kodėl jis dalyvavo, šiais žodžiais: "Pobūvyje teko sutikti nemažą būrį "dypukų", kurie jau irgi žengia į politiką, nors dar tik retomis progomis — daugiausia, kai nemokamai valgyti ir gerti politikos vardan gauna".

—o—

— Kurie buvote mokytojais, žinote, koks sunkus yra mokytojo darbas. Anot vieno mokytojo: aiškinau vieną kartą, aiškinau antrą, trečią, pagaliau pats supratau, o vaikams dar vis neaišku.

Br. Markaitis,
(pamokslo metu 1962 m. lapkričio 18 d.)

Koegzistento avino galas

Vilkų apdraskytos avelės verkė,
vilkų nelabumą smerkė,
vieningai nutarė laikytis arčiausiai šunų
ir piemenų,
vilkų gi visados vengti,
iš tolo juos lenkti.

Ar tai vilkams įsiteikti norėdamas,
o gal tik priešginos ydą turėdamas,
ne koks paikas aviniokas,
pirmametis nepatyręs naujokas,
bet senas tekis, avinas ne eilinis
(kartą net buvo galvinis)
priešingai avių nutarimui mekeno,
moksliškiausiai viską iš esmės gvildeno:
—Nuo vilkų nukentėję
negali būti bešališki sprendėjai.
N e k o m p e t e t i n g i.
Tiktai tokie sprendėjai teisingi,
kurie ne iš savo patyrimo,
bet tik iš teorijų žinias ima.
Vilkai gal kiek ir žiauroki.
Mat, jų programa gal tokia.
Ideologija vilkų perdėm klaidinga,
todėl visoms avelėms dabar reikalinga
vilkų nevengti,
bet kiekviena proga,
kai tik patogu,
disputus su vilkais rengti,
ideologiją jų studijuoti,
gerai persijoti,
sukritikuoti.
Tada vilkai savo programą pakeis,
draskyti avelių daugiau nebegeis,
žolytę vien tik skabens
ir ramiausiai avelių tarpe gyvens.
Koegzistencija žūtbūt reik išturėti,
nejaudinti vilkų, pikto prieš juos nekalbėti,
galutinį tikslą savo žiūrėti:
— Vilkus dialektika nugalėti!

Tas avinas disputuot pirmas išėjo,
bet nebeparėjo.
Rasta buvo šiek tiek vilnų
ir kraujo, kraujo pilna.

Kaip iš avinų tikėtis ir reikėjo,
žuvęs sulaukė daugybę pasekėjų,
kurie karščiausiai įrodinėjo,
kad žuvusis disputą ne taip pradėjo,
kaip pagal teoriją reikėjo.

Kas sekantis iš avinų kategorijos
išeis dėstyti vilkams savo teorijos?..

P. S.

Per barzdą varvėjo

"Tėviškės Žiburiuose" nr. 45 rašoma: "Spalio 27 d. Jaunimo Centre Lietuvių Bendruomenė surengė šio Centro studentų ansamblio pagerbimą bei parėmimo pobūvį".

Matyt korespondentui per barzdą varvėjo, o burnoj neturėjo, nes tokio banketo ne tik tą dieną, bet iš viso dar nebuvo.

GYVENIMO PRATĘSIMAS

— Ar aš galiu tikėtis sulaukti šimto metų, jeigu nerūkysiu, negersiu kavos, nevartosiu alkoholio ir apskritai pavyzdingai gyvensiu? — klausia pacientas.

— To tai nežinau, bet galiu jums garantuoti, jog gyvenimas jums atrodys daug ilgesnis, — atsako daktaras.

Storasis patenkintas, kad ir jis buvo Kultūros kongrese prisimintas, nes dr. Grinius savo paskaitoje tvirtino, kad perdaug valgoma ir geriama.

MENO PARODOJE

Vienas skundžiasi išėjęs iš parodos:

— Kad aš nesupratau paveikslų, tai dar nieko, bet aš nesupratau ir rėmų.

—o—

— Pabėgėlis kvadrate vadinasi nusibendruomenines lietuvis Chicagoje arba kitame Amerikos mieste.

Moterų kertelė

VAISIŲ SUNKA

Eitynių priešaky nešamos dvi aukštai iškeltos vėliavos... Pakelėj, eitynių vorai dar nepasiekus išeivinės lietuvių sostinės papėdės, pastangų taurę šiomis dienomis ištinka energetinių galių persipildymas. Ją perpildo iš kažin kur išsiveržusi karčiųjų valdininkiško persistengimo vaisių sunka.

Ad. Varnas,
"Naujienos" 1962. XI. 8.

Kosmopolizmo idealas

Neseniai Chicagoje gyvenęs Jonas Burokas, pasak laikraščių, priklausė šiems klubams: Žagarės, Zarasų, Eržvilko, Krakių, Utenos, Upytės, Joniškio, pats, be to, jausdamasis pavyzdingas suvalkietis ir tam klubui priklausęs, galiausiai įstojo į Žemaičių klubą.

Matai, mergyte, kaip gyvenime keičiasi. Kol aš užaugau, 10 centų nukrito ligi dolerio.

ŽIŪROVŲ DĖMESIUI

"Programos dalyvės, kurios nedėvi tautinių drabužių, turėtų atsiminti, kad scena yra aukščiau, negu žmonės sėdi".

Darbininkas,
1962. XI. 6.

LITERATŪROS KRITIKA

K. Grigaitytė: Veidu prie žemės "savo personažus lyg ir pagundo nusidėti, bet pagunda ir palieka pagunda; — iš pagundos autorė savo veikėjus išveda dažniausiai švarius, nenusidėjusius. Jos veikėjai nėra nei begėdžiai, nei piktžodžiautojai. Ši knyga yra švari nuo pornografijos ir blevyzgų prieš Dievą".

J. Gobis, Lux Christi

IEŠKO SU PATYRIMU

Putnam County Graphic laikraštyje tilpo skelbimas: "Ieškomas įmonei vadovas 25—30 m., turįs 40 metų patyrimą".

—o—

— Kongresmanai Amerikoj uždirba daugiau negu klounai, tačiau jie daugiau ir juokų prikrečia.

—o—

— Idealizmas šiais laikais reiškia lengvą protinę ligą.

Chicago American,
lapkričio mėn. 13 d.

—o—

— Optimistas yra toks žmogus, kuris, kai žmona įėjo į skrybėlaičių parduotuvę, laukia mašinoje, neišjungęs motoro.

KONFERENCIJOS

Kada vasarą visi pavėsiavo ar atostogavo, spygliininkai konferavo ir apsvarstė mediciniškas problemas. Nusimušei nosį, kreipiesi pagalbos pas gydytoją, o tas tuojau bilą išrašo. O jei į ligoninę pakliuvai, tai per bilų kalną tavo net plaukų nesimato. Spygliininkai paruošė planus, kuriuose medicinos gydymas būtų toks. Prie gydytojo kabineto laukia nursė. Ji įpila ligoniui į gerklę "scotch", užregistruoja ir, paėmusi už rankos, veda pas gydytoją. Gydytojas sodina ligonį už stalo, gydo, pavaišina kugeliu ar naminėm dešrom su alumi, o išleisdamas įbruka dar 10 dolerių į ranką. Sesuo, stovėdama prie durų, įverčia antrą "scotch". Spygliininkai ir dygliininkai laikosi tos nuomonės, jeigu šoferiai uždirba 10,000 dol., ar prie vandentiekio darbų iki 15,000 dol., bet gydytojai tiek uždirbti negali, todėl manome, kad priėmus mūsų planą, visiems bus gerai.

P.

Aukos ir atsargumas

Amerikiečių milijonierius, belankydamas savo valdas Pietuose, užėjo sekmadienį į mažą negrų bažnytėlę. Ten jam labai patiko vietinio pastoriaus pamokslas, ir jis įdėjo į lėkštę stambią auką. Pamaldų pabaigoje, suskaičiavęs surinktus pinigus, pastorius paskelbė:

— Šiandien surinkome du dolerius trisdešimt penkis centus. Jeigu banknotas, paaukotas džentelmeno, kuris sėdi kairėje pusėje netoli durų, pasirodys tikras, būsime surinkę šimtą du dolerius trisdešimt penkis centus.

Nereikalingas trukdymas

Šefas bara sekretorę:

— Tai, kad darbu metu rašote laiškus, dar galiu jums atleisti, tačiau kam duodate man juos pasirašyti?

— Kiekvienoje kalboje sunkiausia ištarti du žodžius: mano kaltė.

Pokalbiai nugeriant

— Aš esu bartenderis, pasakok man savo bėdas, — tarė psichiatras išgeriančiam pacientui.

—o—

— Žinai, kaimynėle, nuo vakar degtinė pabrango!

— Kas man darbo! Jau penkti metai našlauju.

—o—

Vyrų pokalbis restorane prie staliuko:

— Mano žmona visuomet pasižiūri į laikrodį, kai aš grįžtu namo.

— O mano pasižiūri į kalendorių.

—o—

— Ne, man prašau nebepilti degtinės, žinote, kai aš išgeriu, tada mašiną ima vairuoti žmona; jūs suprantate, kaip tai pavojinga.

Pasakėlė apie nesirūpinimą

— Aš visiems sakau nesirūpinti, — paaiškino aktorius. — Mes turime rūpintis tik, ar sirgsime, ar sveiki būsime. Jeigu būsime sveiki, tai gerai, o jei sirgsime, tai svarbu — mirsime, ar gyvi liksime. Jei liksime gyvi — gerai, bet jei mirsime, svarbu, kur eisime — dangun ar pragaran. Jeigu dangun, tai gerai, bet jei pragaran, tai tiek daug sutiksi pažįstamų, kad kol juos visus pasisveikinsi, nebeturėsi laiko jokiam rūpesčiui.

RIMTAS REIKALAS

— Žinai, Džonai, aš būčiau tavęs nebudinęs, jeigu nebūtų svarbaus reikalo, — sako "bosas", žadindamas iš miego dirbtuvės darbininką. — Aš norėjau pranešti, kad tu esi atleistas iš darbo...

Nėra reikalo melstis

— Ar tu meldies prieš valgį? — klausia kunigas berniuką.

— O, man nereikia melstis. Manò mama gera virėja, — atsako berniukas.

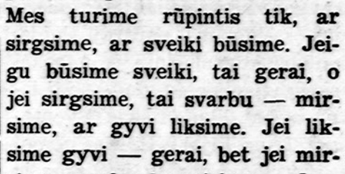

— Jeigu nieko nesakai, tai reikia tave prašyti, kad pakartotum.

Prez. Coolidge

—o—

— Kalafijoras yra niekas daugiau, kaip kopūstas su akademiniu išsilavinimu.

M. Twain

—o—

— Kiekvienas žmogus gali rašyti gudrybes, bet nesąmones gali rašyti tik turį specialią Dievo dovaną.

Johnson

—o—

—o—

— Yra žemėje vertingesnių dalykų negu pinigai, bet, norint juos įsigyti, reikia pinigų.

—o—

— Viengungis tai yra toks vyras, kuris, lankydamas kolegiją, neturėjo automobilio.

Kubos krizės metu paaiškėjo kam Castro nešioja barzdą, o gi tam, kad kremliokai burliokai Mikojanas su Chruščiovu turėtų už ko tampydami šokdinti.

Kanapinis

Ak tie rinkimai

Visur tik bėga, skuba,
Visi — anas ir šis.
Tiktai mes su ta Kuba —
Kaip atbulas vėžys.

Prieš rinkimus sujudom,
Augom kaip milžinai.
Po to net dvi raketas
Gabeno iš tenai.

Narsa ir didis ryžtas
Staiga ir vėl pradingo,
Raketos po rinkimų
Jau nebepavojingos.